

Poznań
25.11.2022 r.

Klimat Polski

prof. UAM dr hab. **Arkadiusz M. Tomczyk**

Zakład Meteorologii i Klimatologii

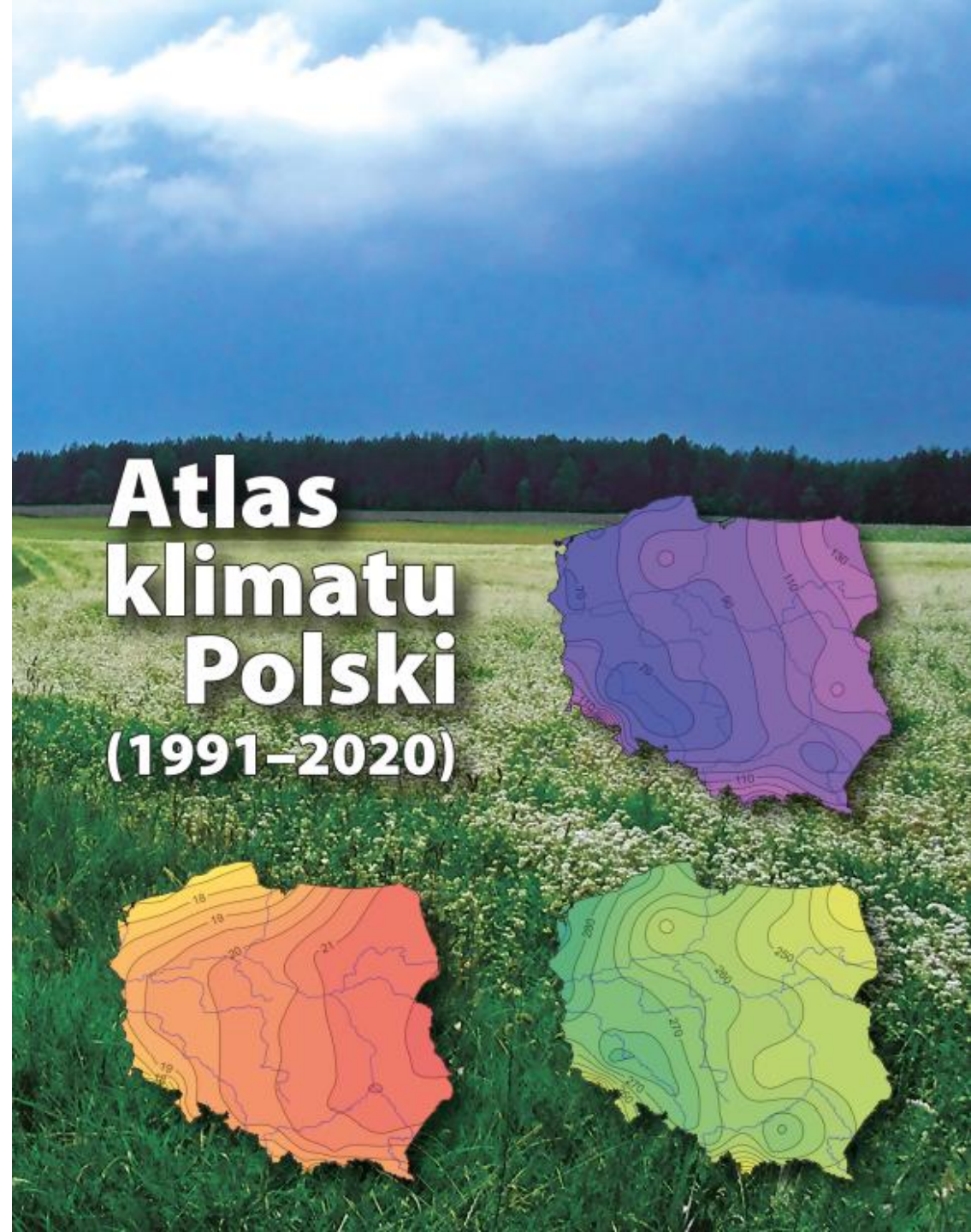

Atlas klimatu Polski (1991-2020)

pod redakcją

Arkadiusza M. Tomczyka,
Ewy Bednorz

Publikacja dostępna jest na stronie Repozytorium UAM:
<https://hdl.handle.net/10593/26990>

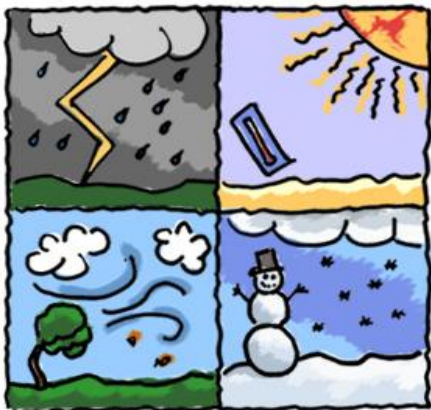

Pogoda – chwilowy stan atmosfery nad danym obszarem, określony przez układ powiązanych ze sobą elementów meteorologicznych.

Klimat – układ charakterystycznych dla danego obszaru stanów pogody w okresie wieloletnim (około 30 lat). Jest on wynikiem współdziałania promieniowania słonecznego, cyrkulacji atmosferycznej, obiegu wody i czynników geograficznych.

POGODA

- chwilowy stan atmosfery;
- może zmienić się z godziny na godzinę;
- pogodą zajmuje się meteorologia.

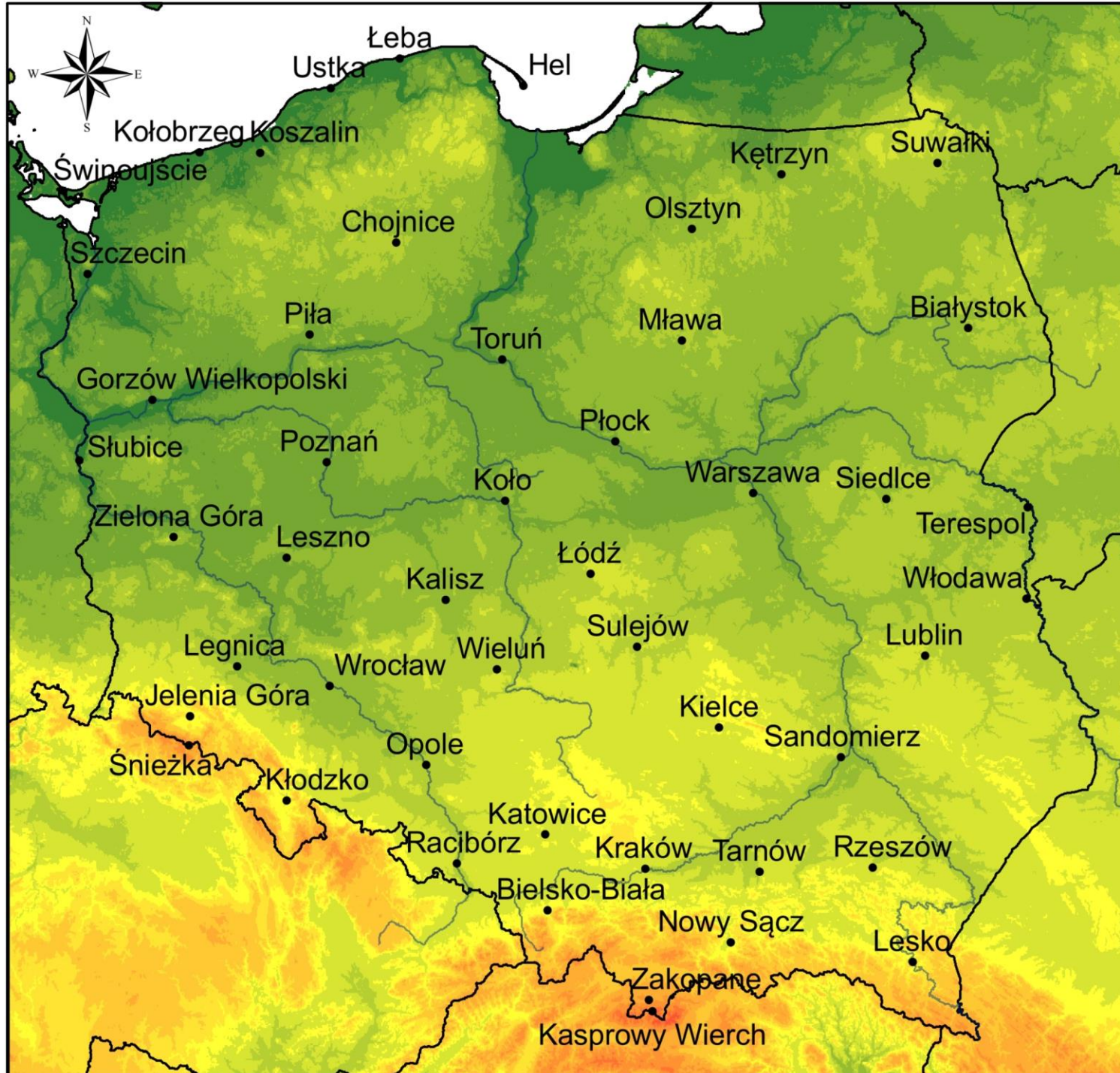

KLIMAT

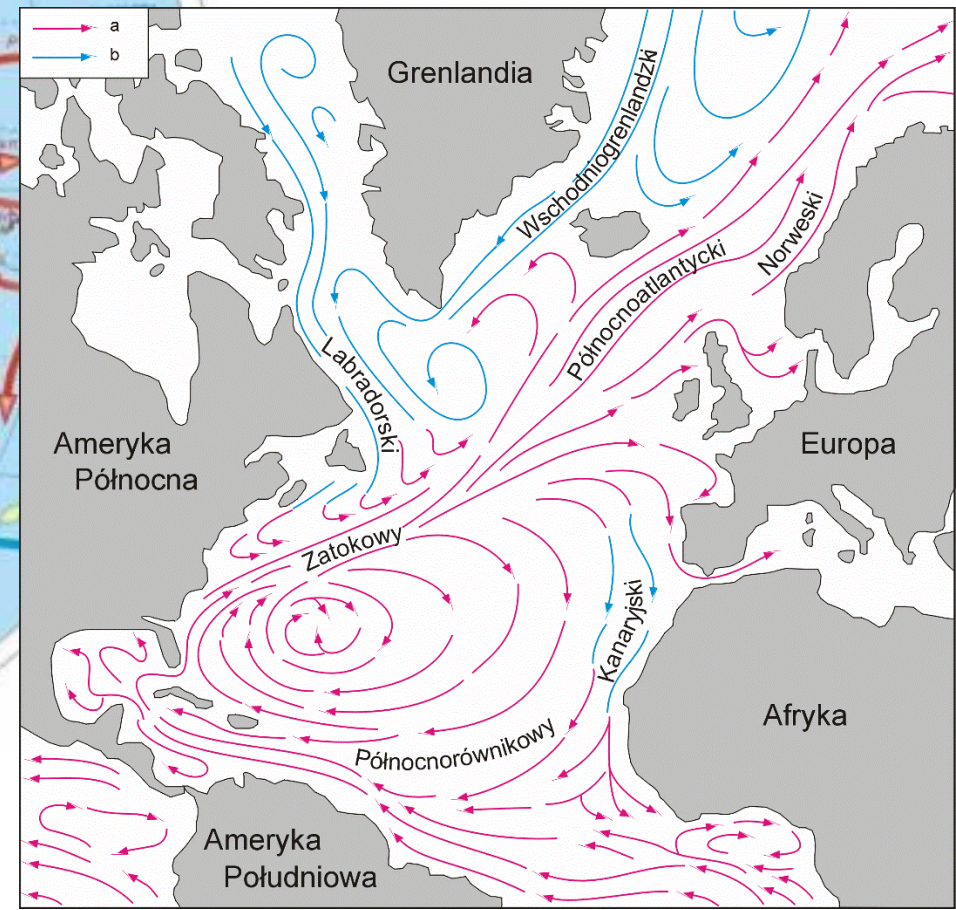
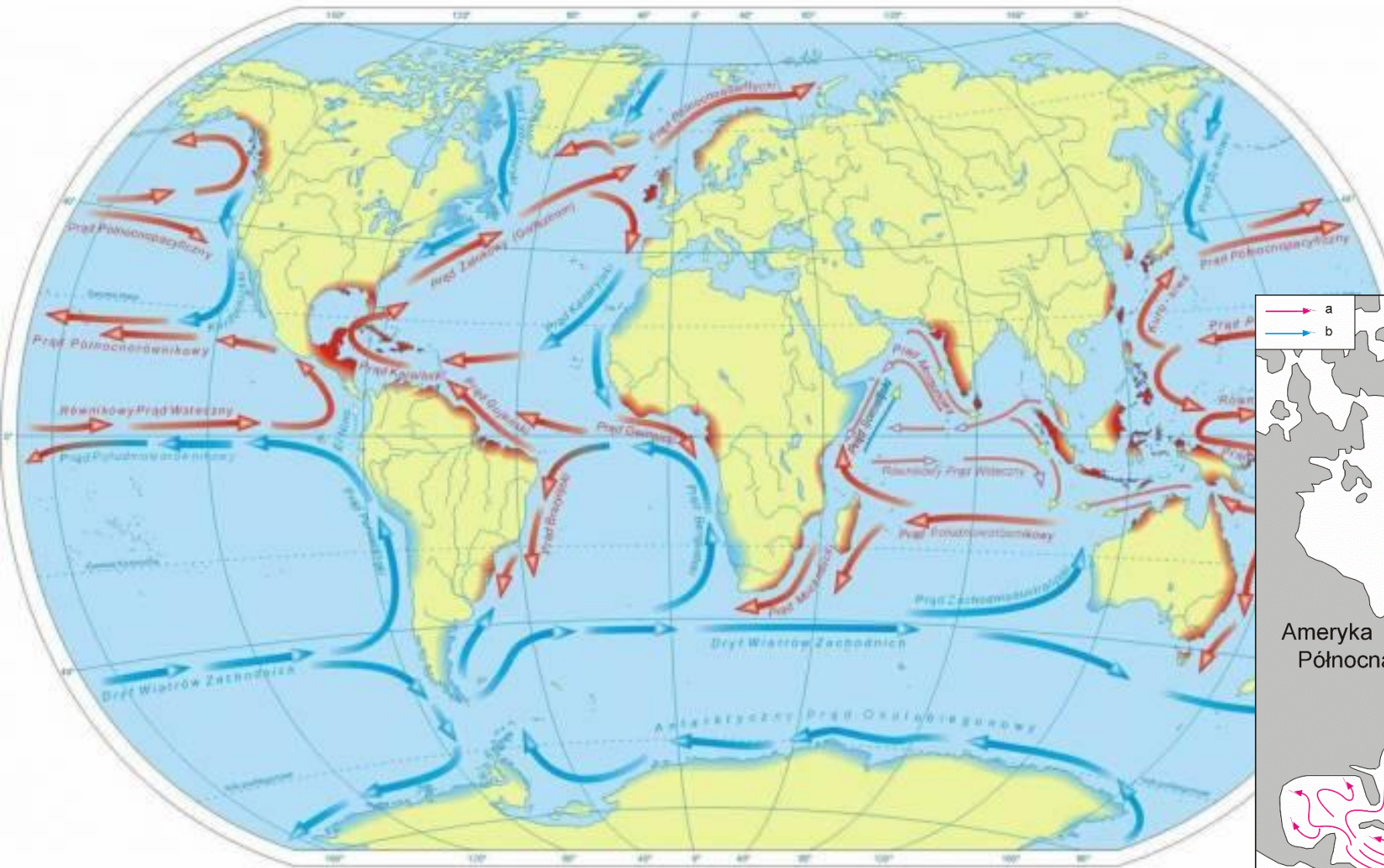
- układ charakterystycznych stanów pogody;
- zmienia się w perspektywie wielu lat;
- klimatem zajmuje się klimatologia.

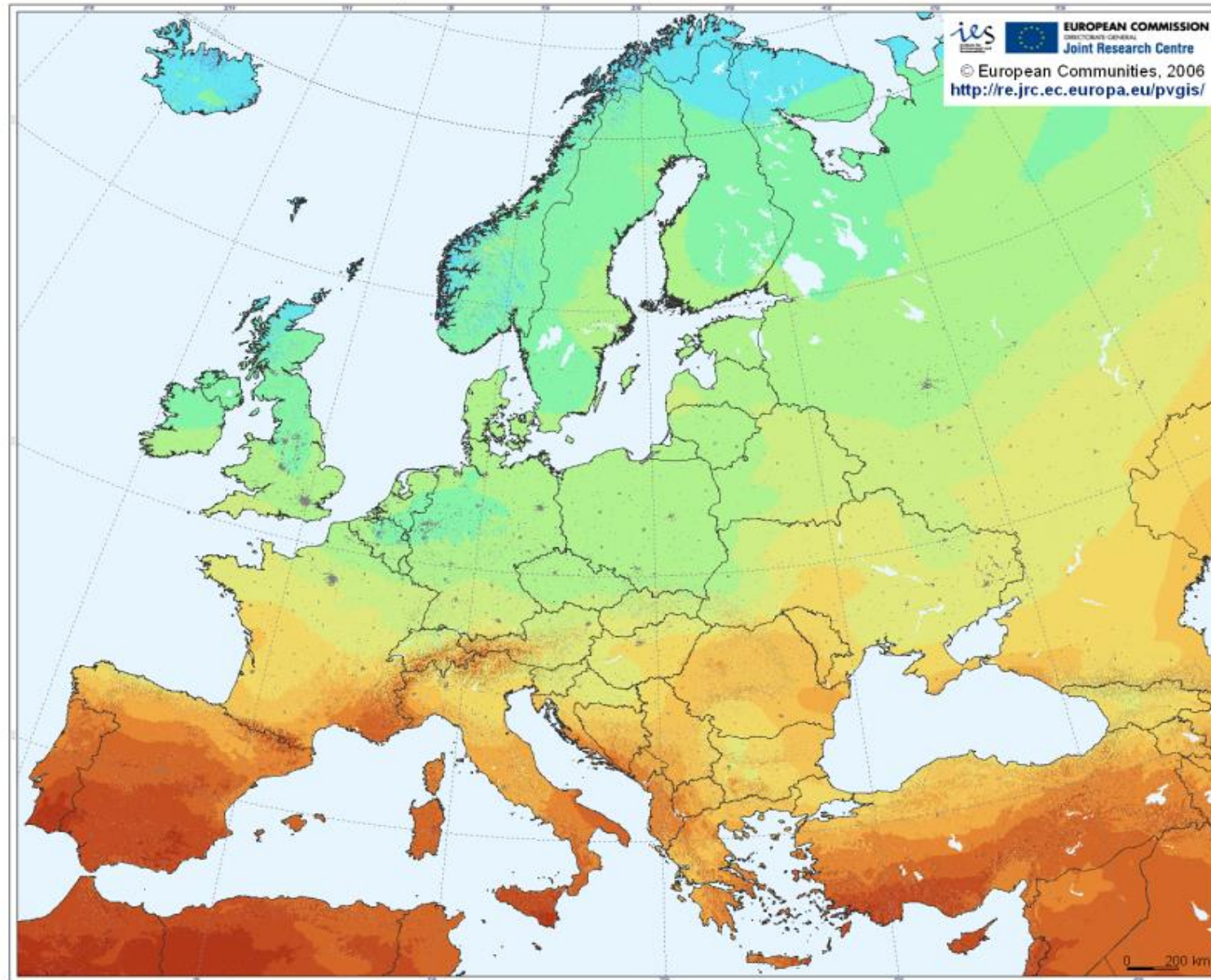

Prądy morskie

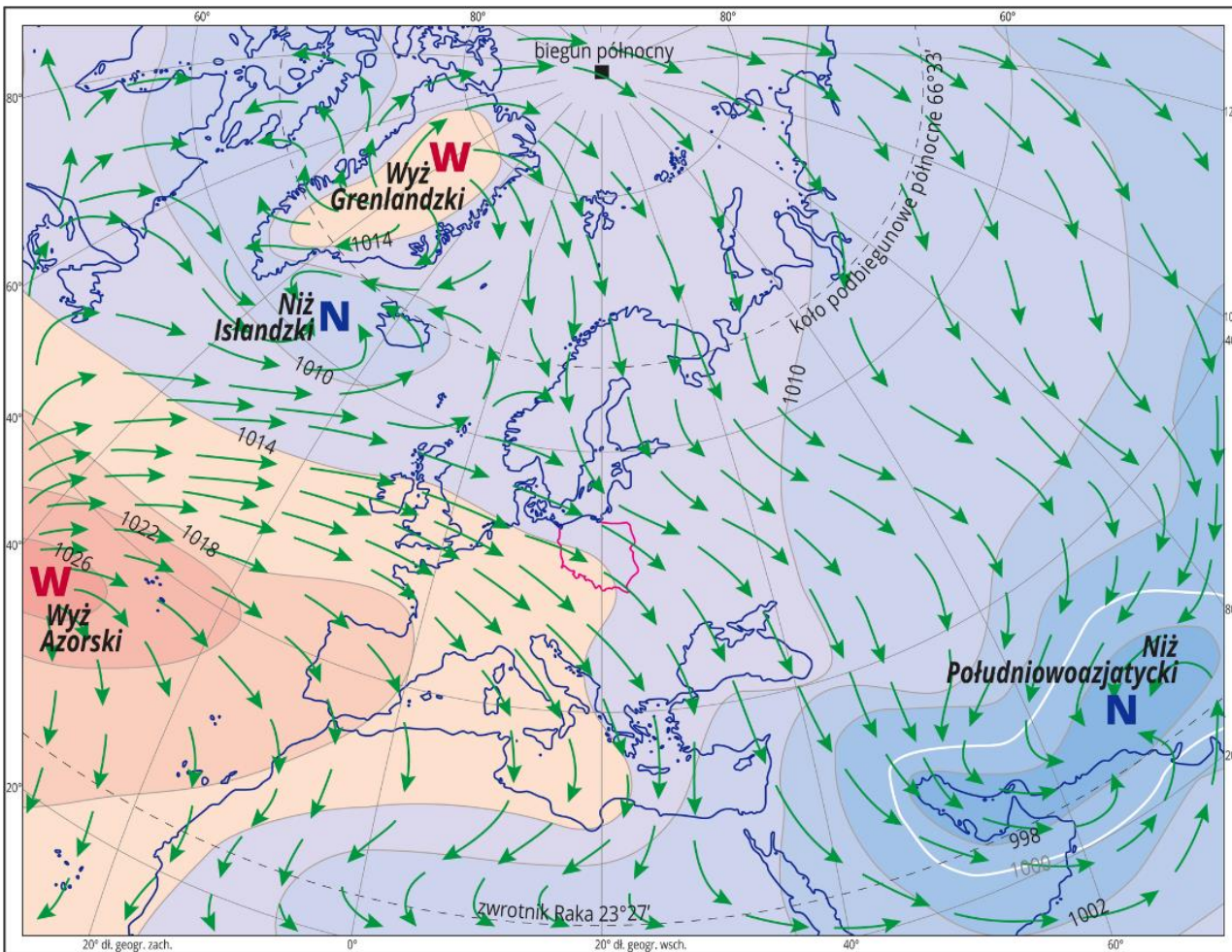
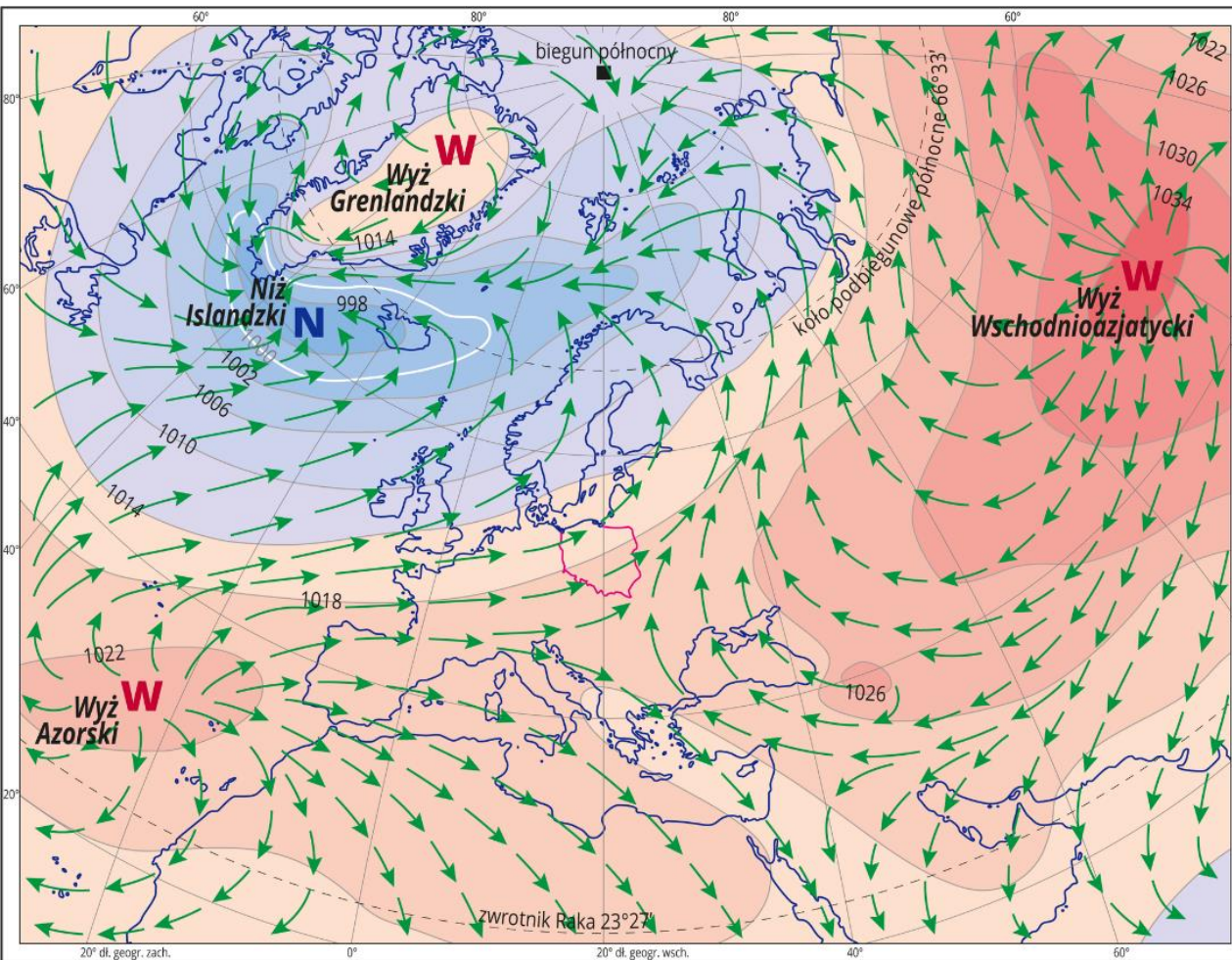

Promieniowanie słoneczne

Cyrkulacja atmosferyczna

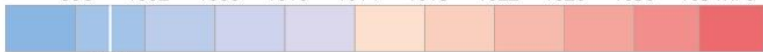
EUROPA

typowa cyrkulacja powietrza w styczniu

1000 0 1000 2000 km

Średnie ciśnienie atmosferyczne zredukowane do poziomu morza

998 1002 1006 1010 1014 1018 1022 1026 1030 1034hPa

1000

- N** ośrodek niskiego ciśnienia
- W** ośrodek wysokiego ciśnienia
- kierunek wiatru

EUROPA

typowa cyrkulacja powietrza w lipcu

1000 0 1000 2000 km

Średnie ciśnienie atmosferyczne zredukowane do poziomu morza

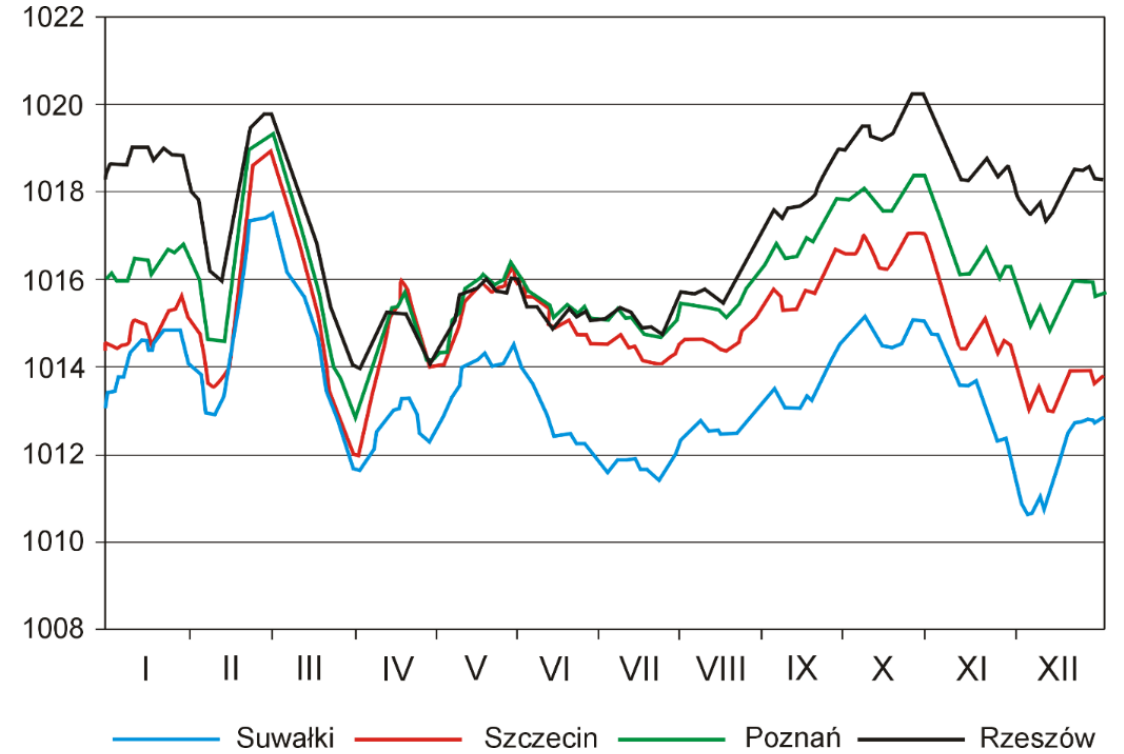
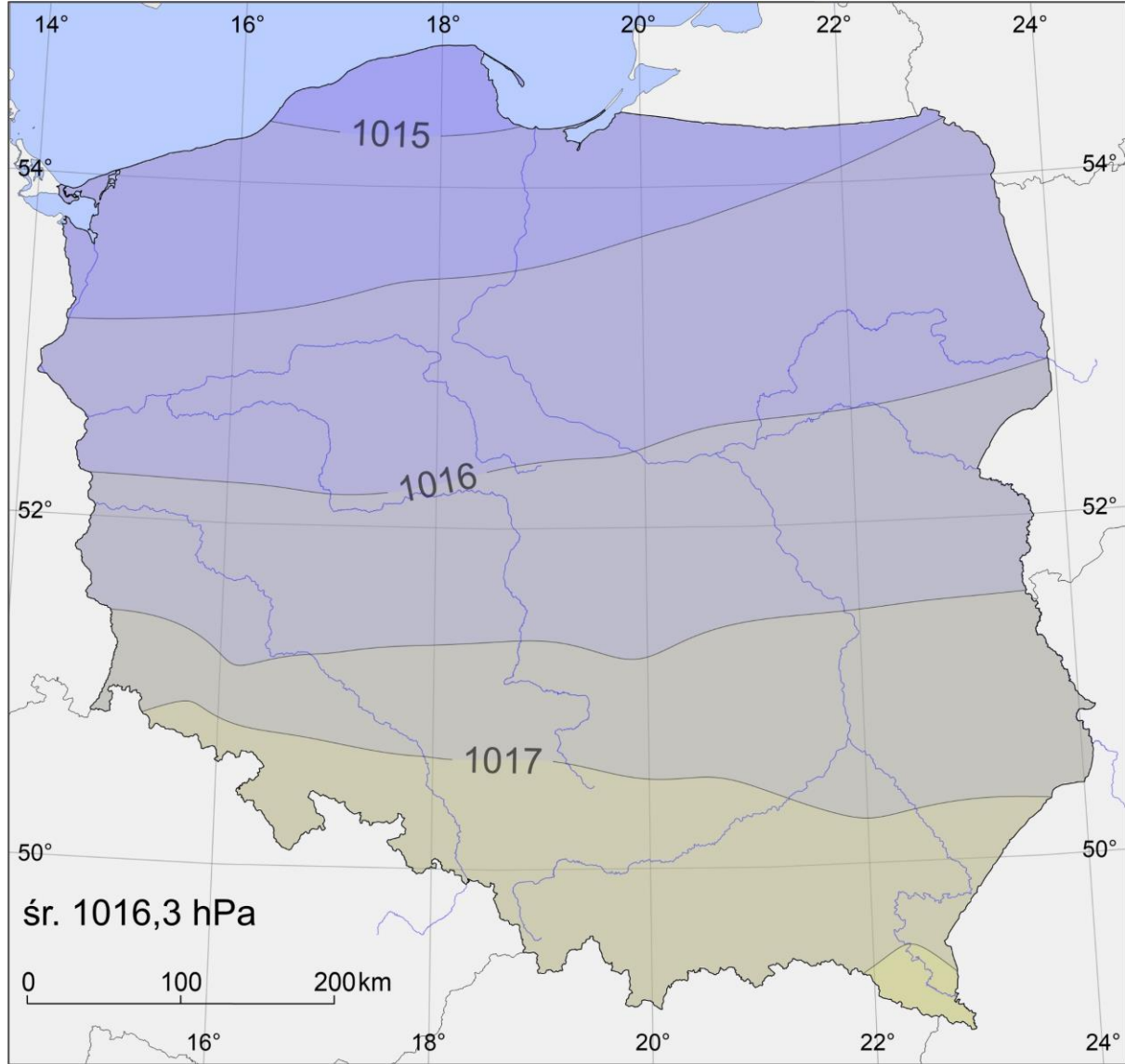
998 1002 1006 1010 1014 1018 1022 1026hPa

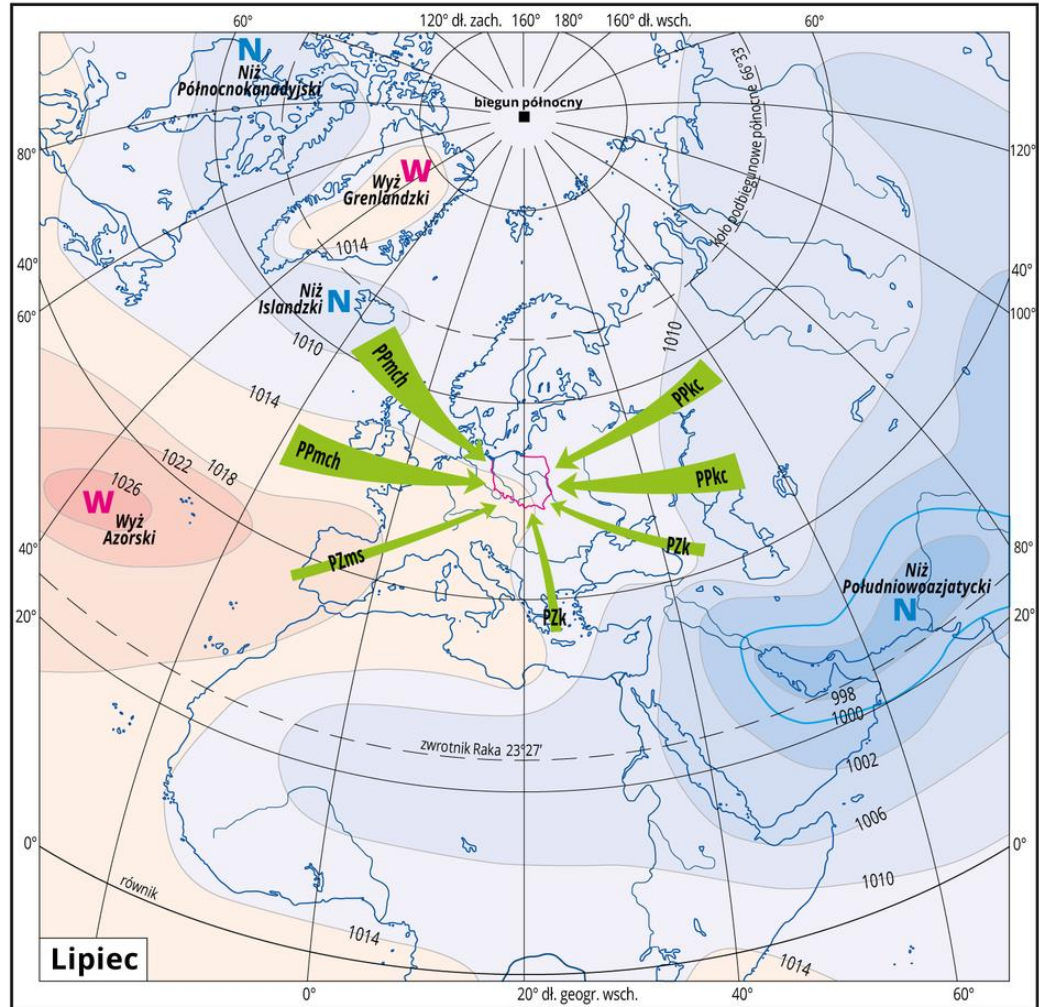
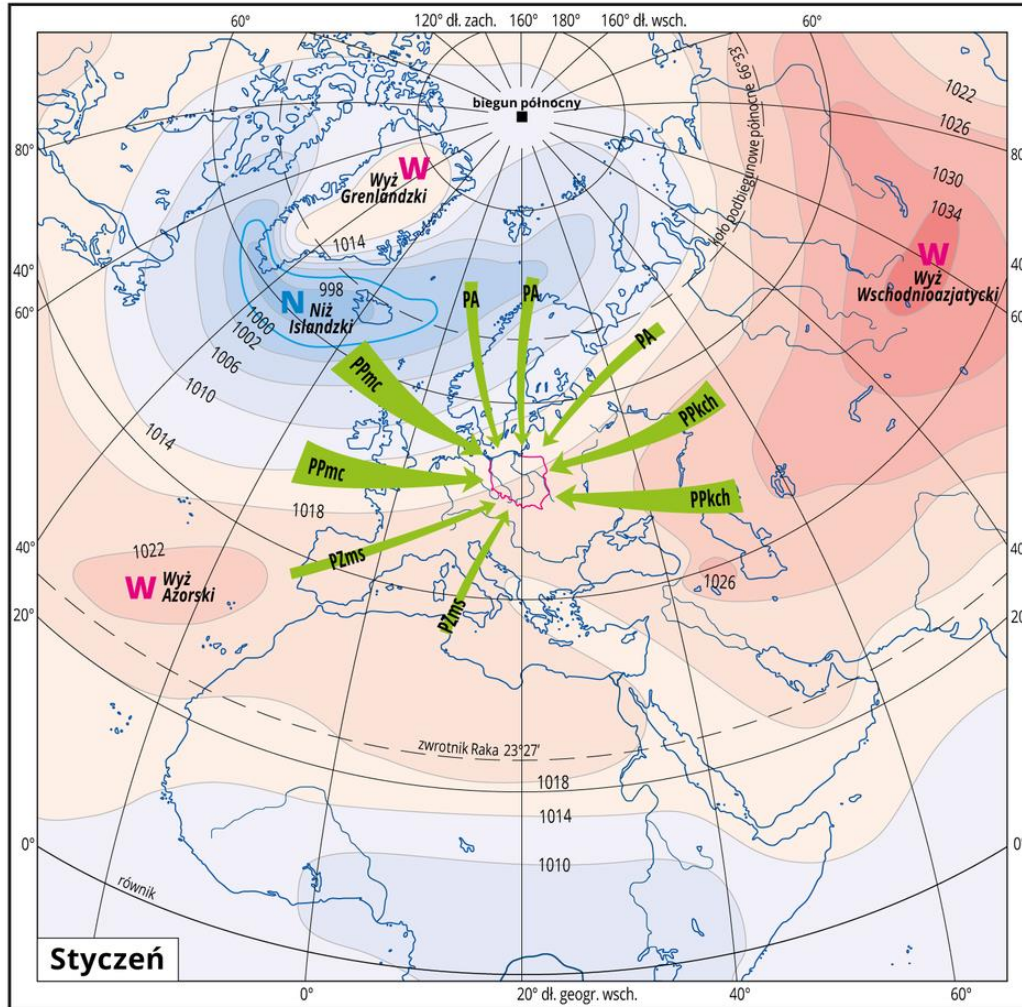
1000

- N** ośrodek niskiego ciśnienia
- W** ośrodek wysokiego ciśnienia
- kierunek wiatru

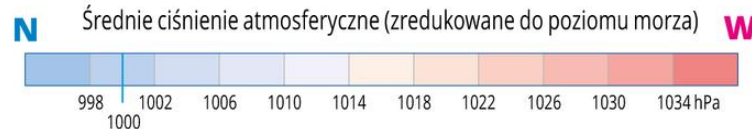
Cyrkulacja atmosferyczna

Masy powietrza

Typowe rozmieszczenie ośrodków barycznych w rejonie Europy oraz masy powietrza napływające do Polski

W N ośrodek wysokiego i niskiego ciśnienia

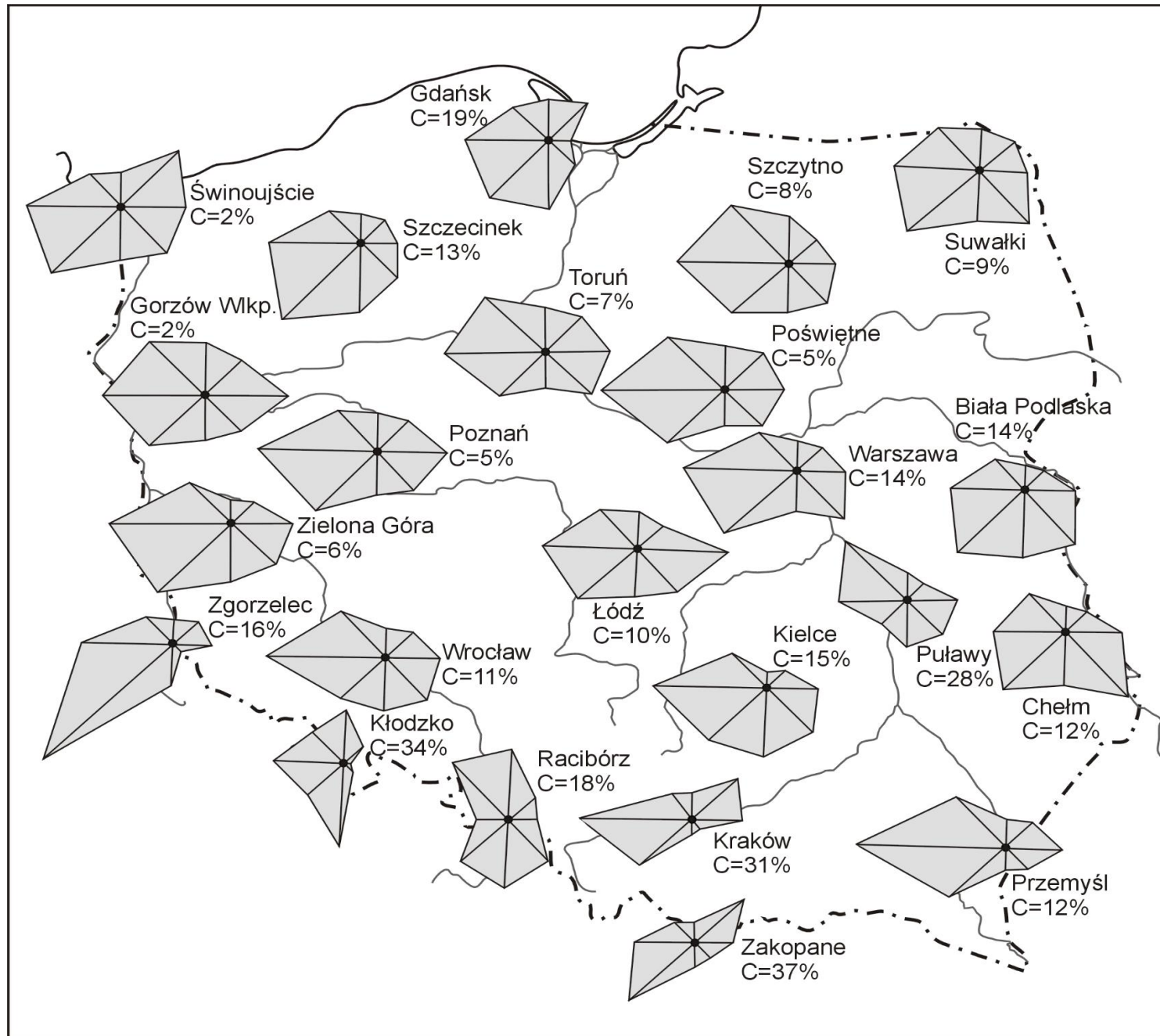
PPmch główny kierunek napływu masy powietrza nad obszar Polski (szerokość strzałki jest proporcjonalna do średniej częstotliwości jego występowania)

PP - powietrze polarne
PA - powietrze arktyczne
PZ - powietrze zwrotnikowe
ch - powietrze chłodne
c - powietrze ciepłe

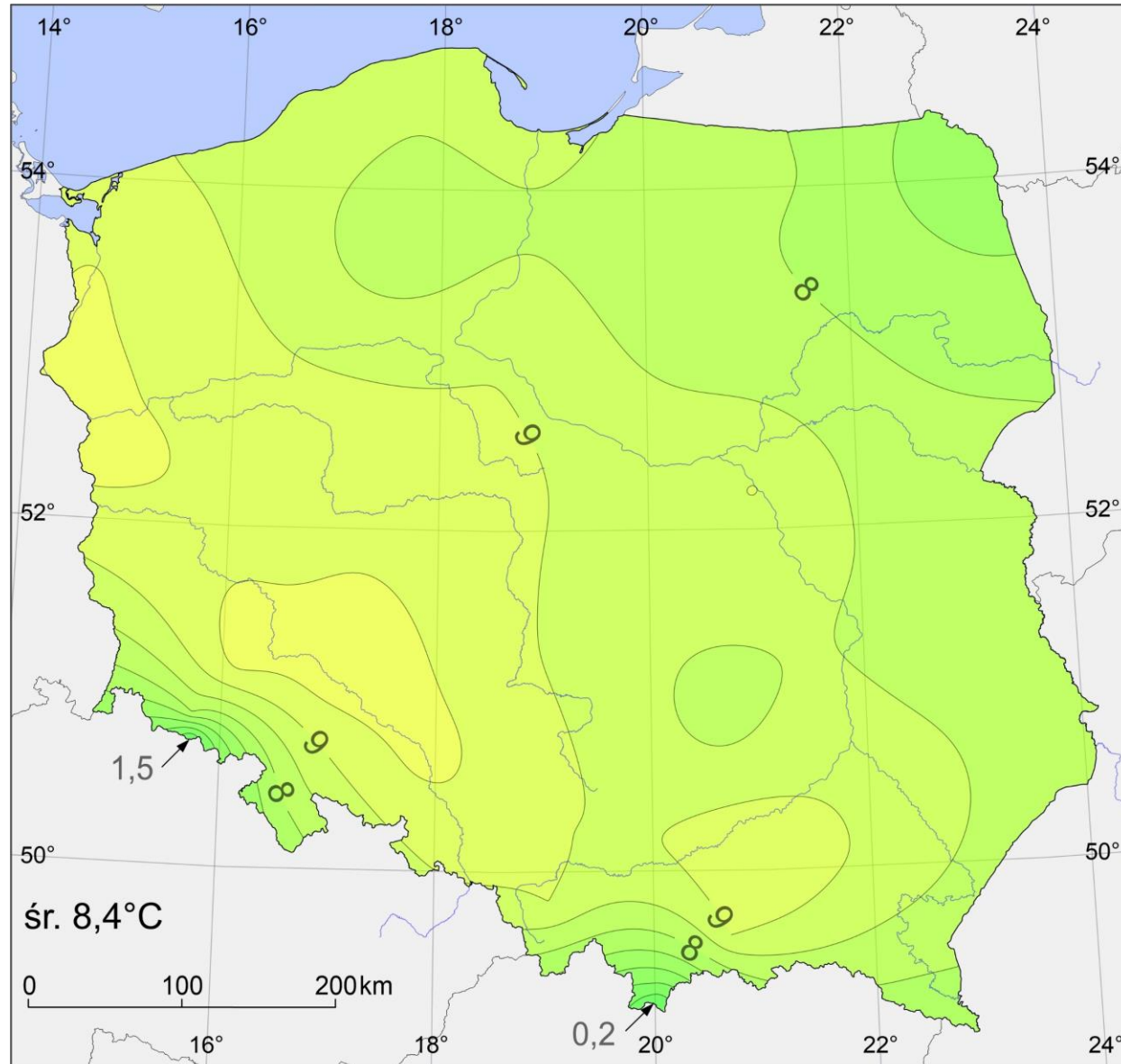
m - powietrze morskie
k - powietrze kontynentalne
s - powietrze, które utraciło pierwotne cechy

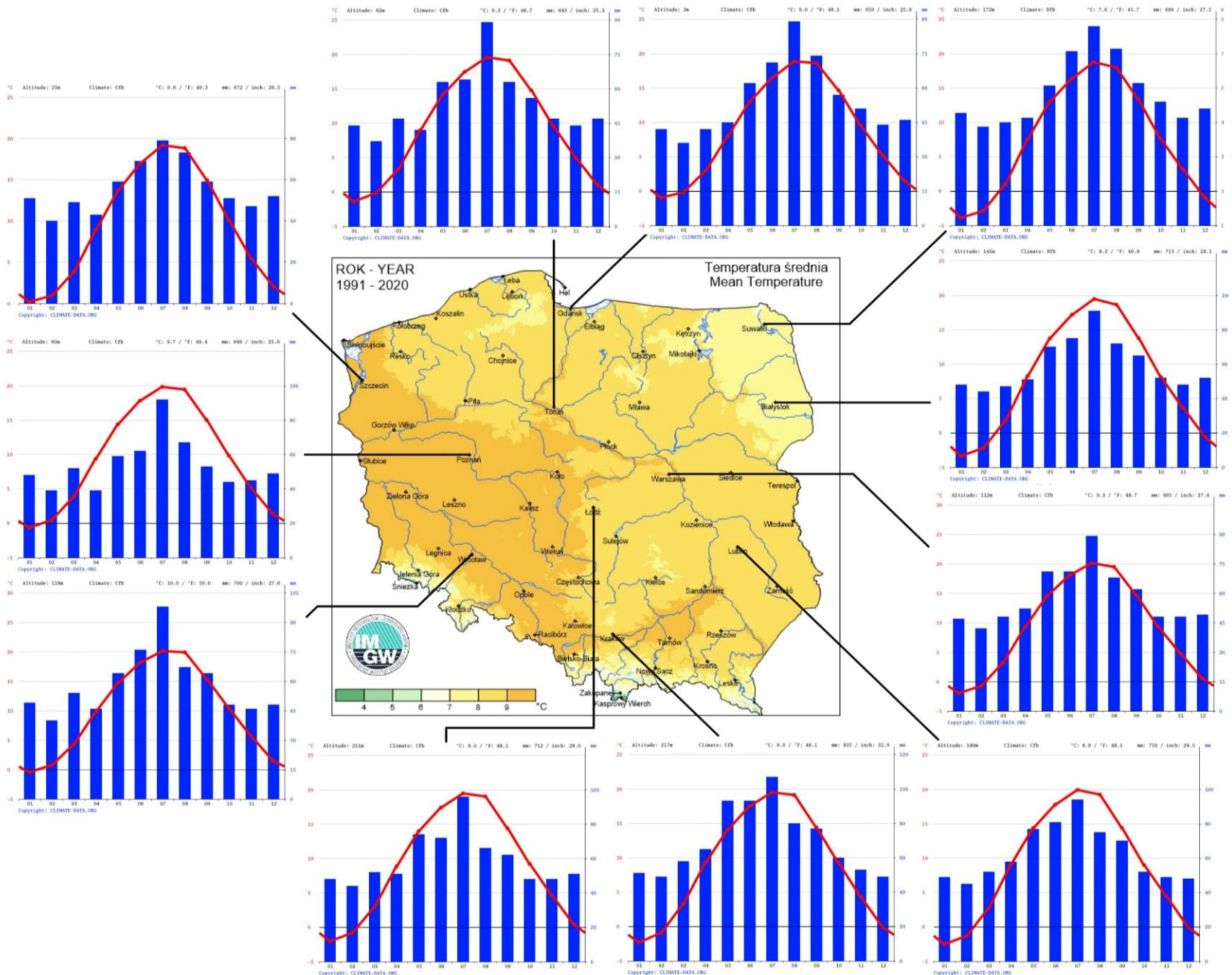
Kierunek wiatru

Temperatura powietrza

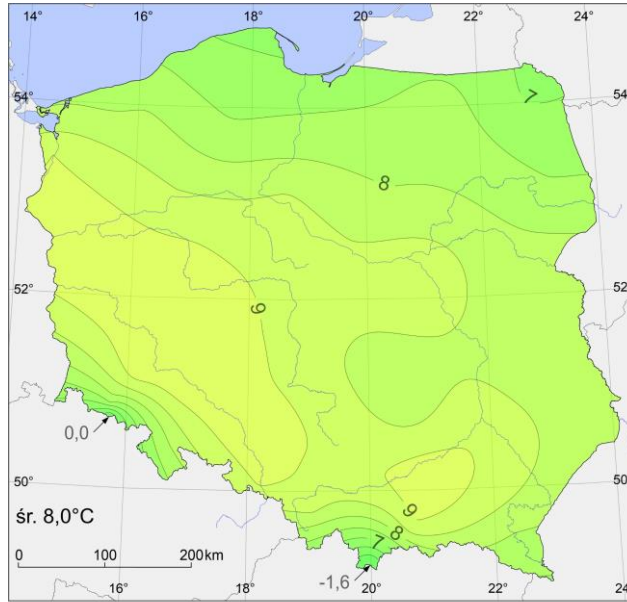

Temperatura powietrza

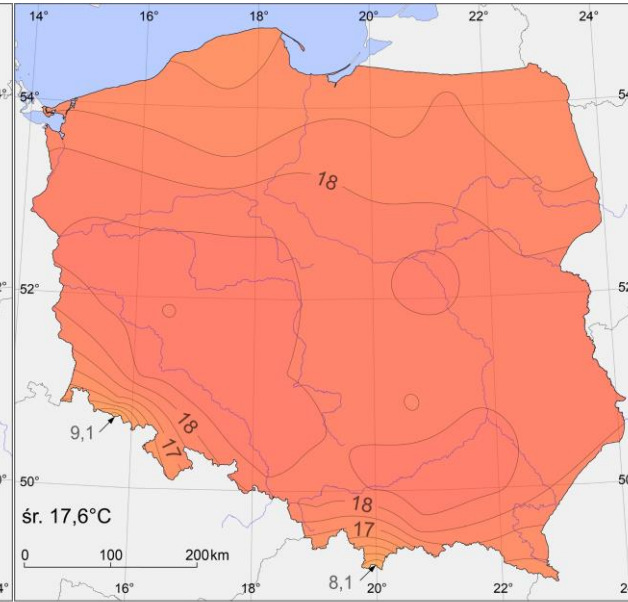

Temperatura powietrza

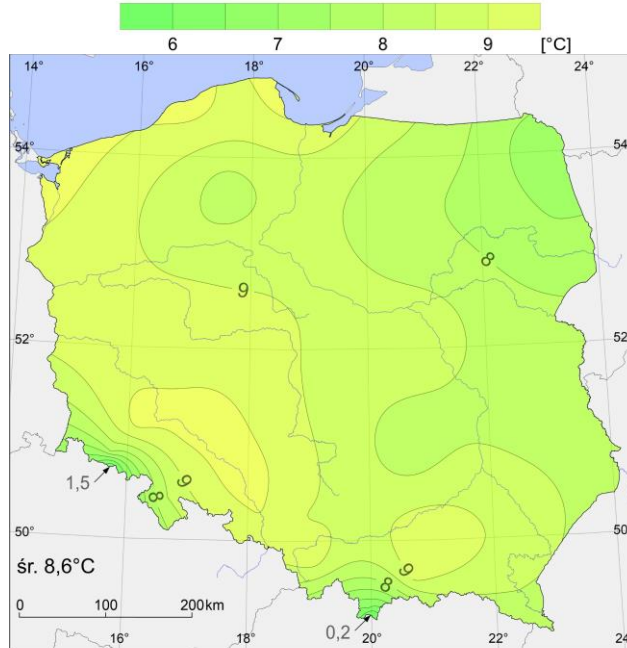
Wiosna

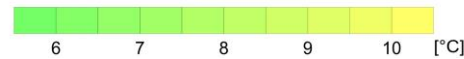
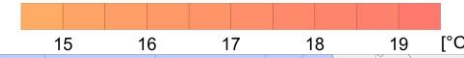
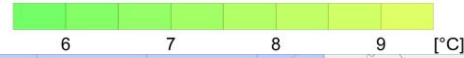
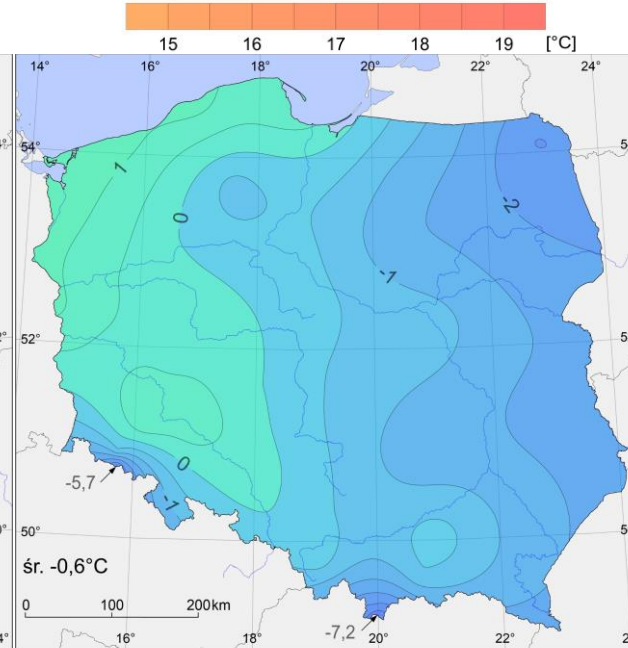
Lato

Jesień

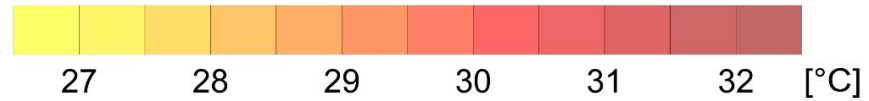
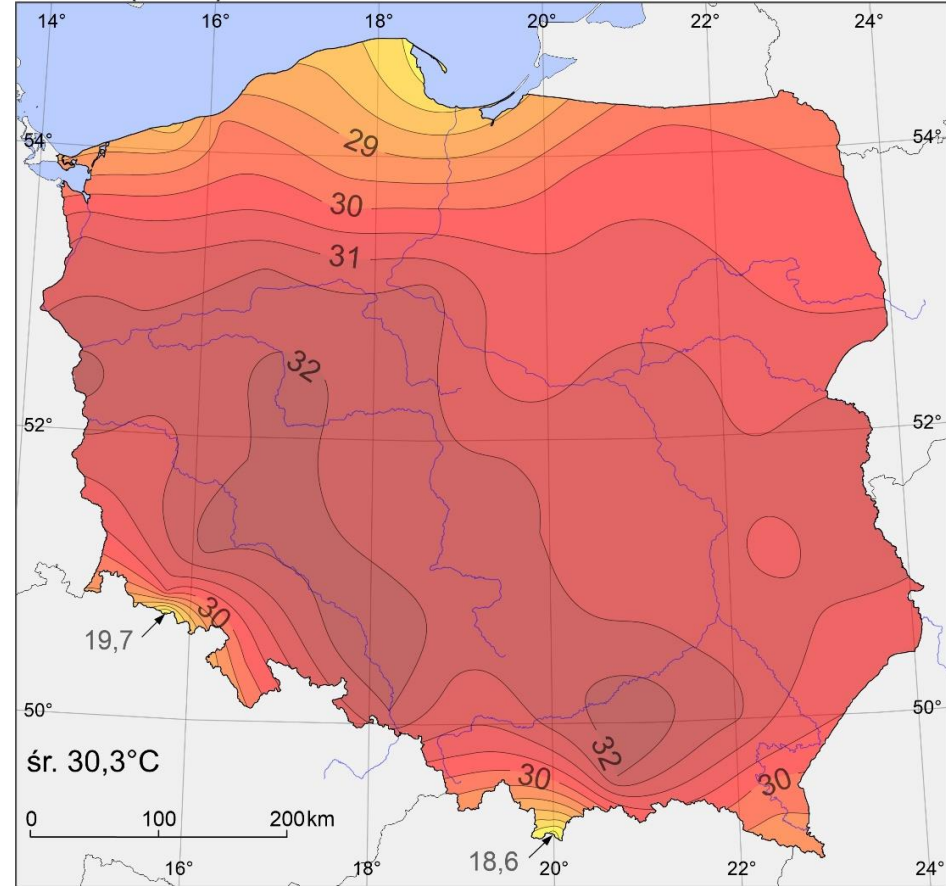

Zima

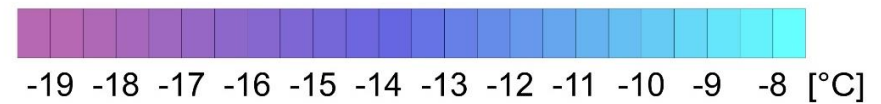
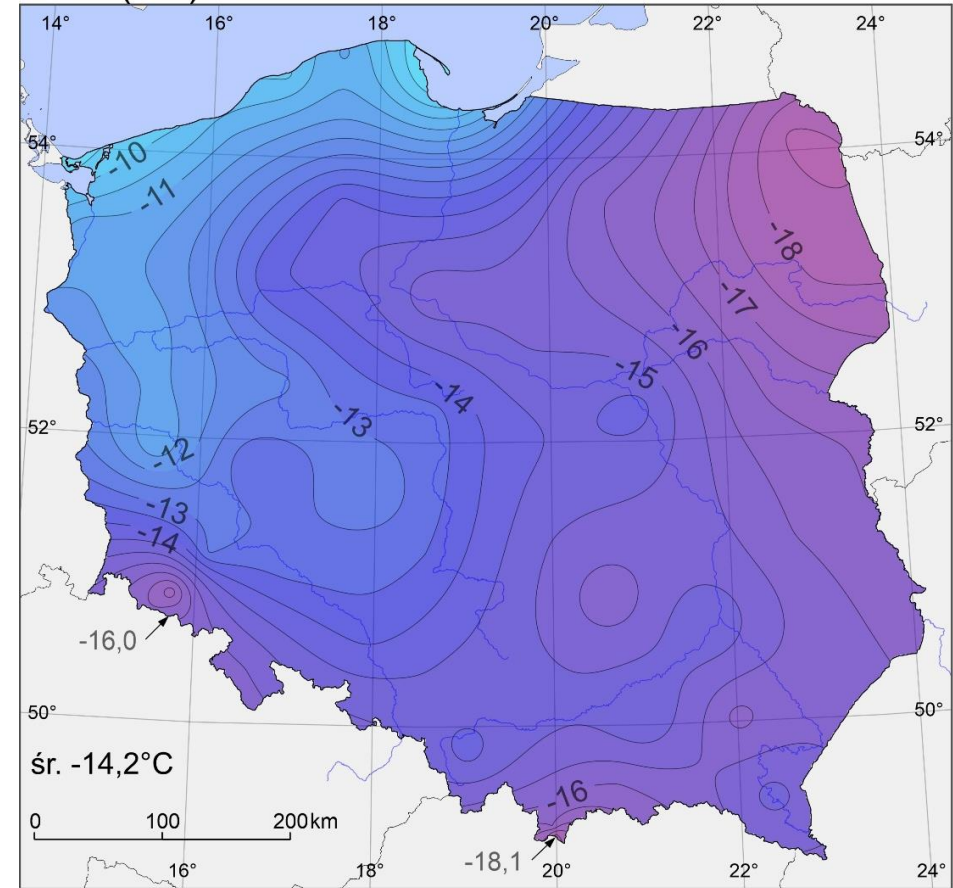

Temperatura powietrza

Tmax (95%)

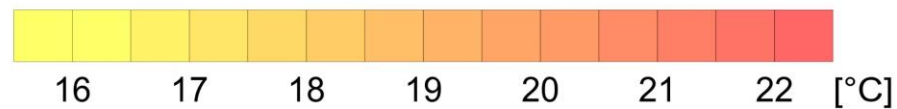
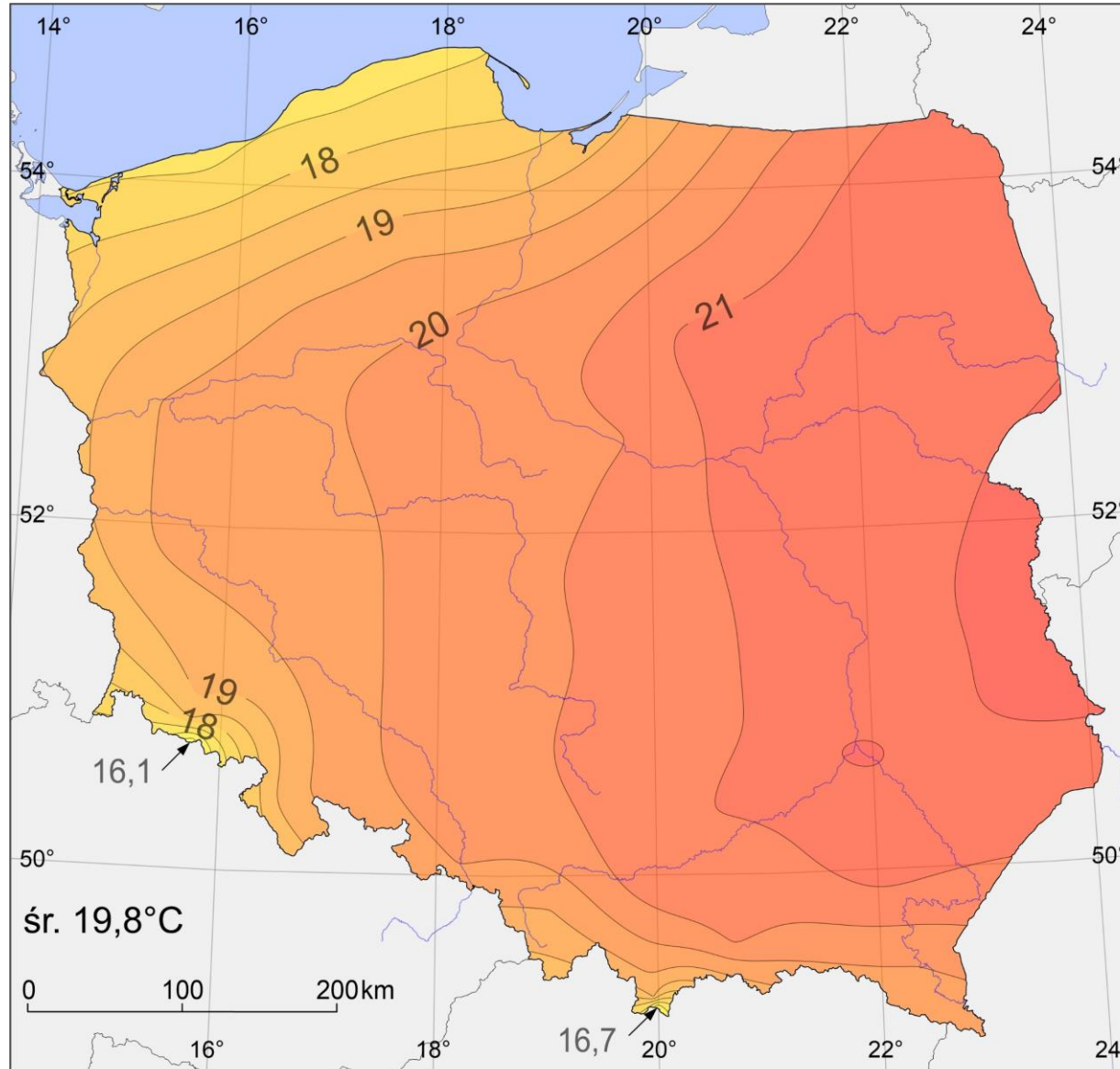

Tmin (5%)

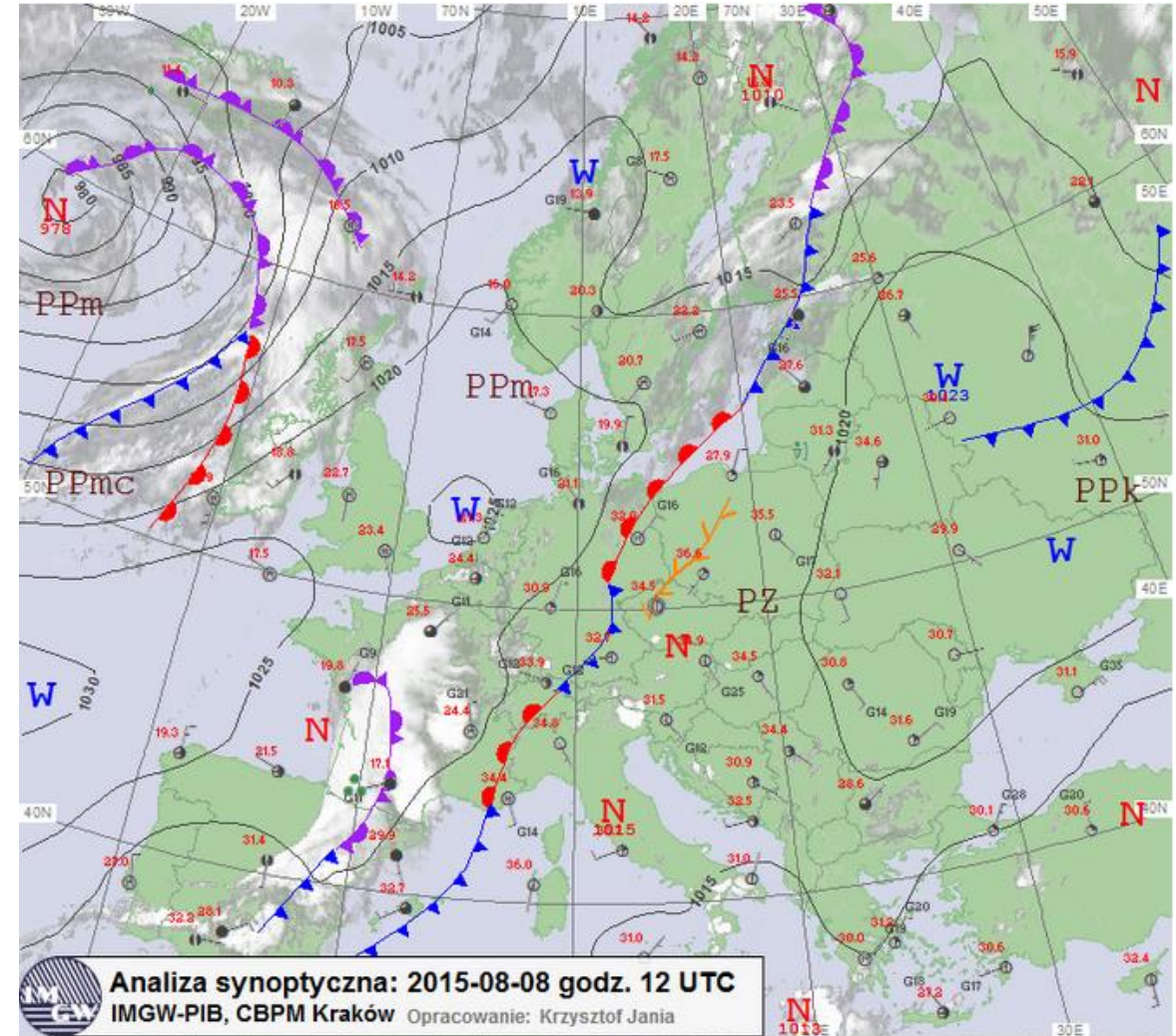
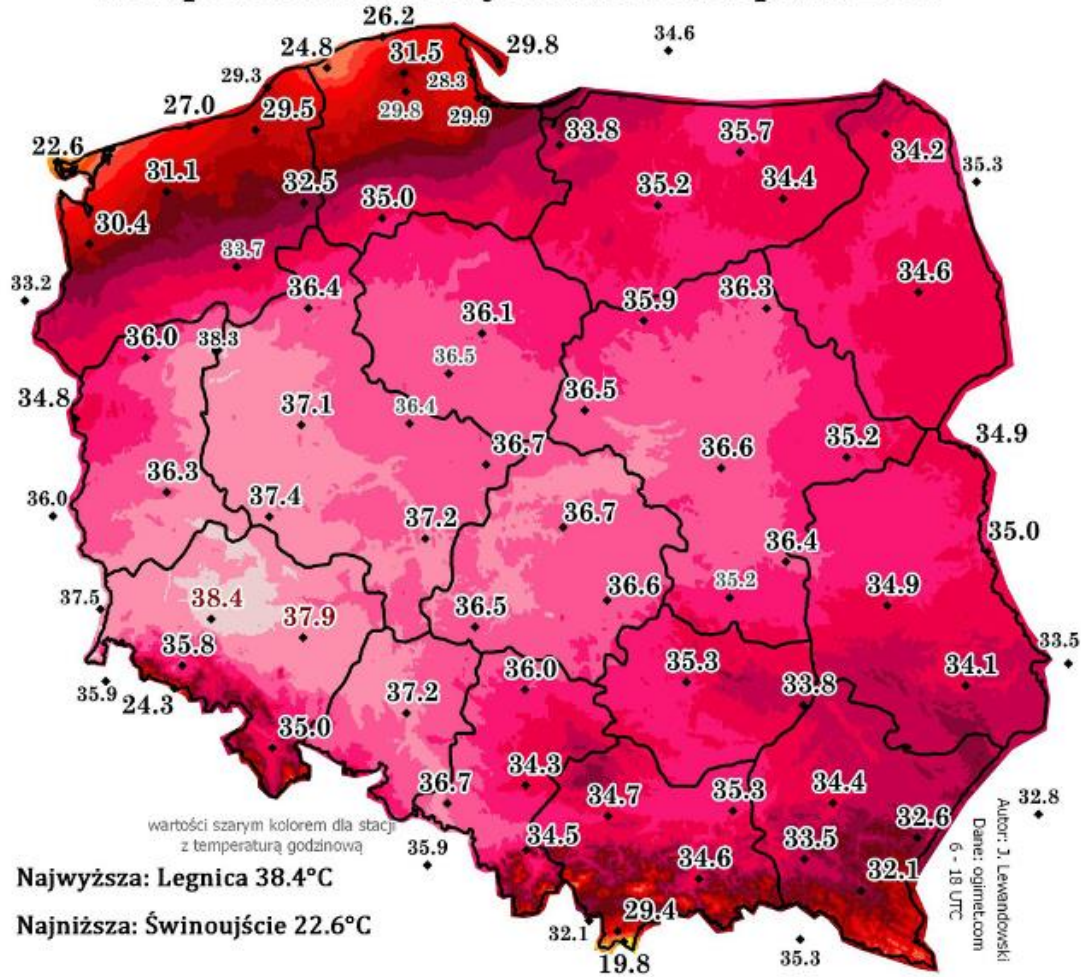

Amplituda roczna temperatury powietrza

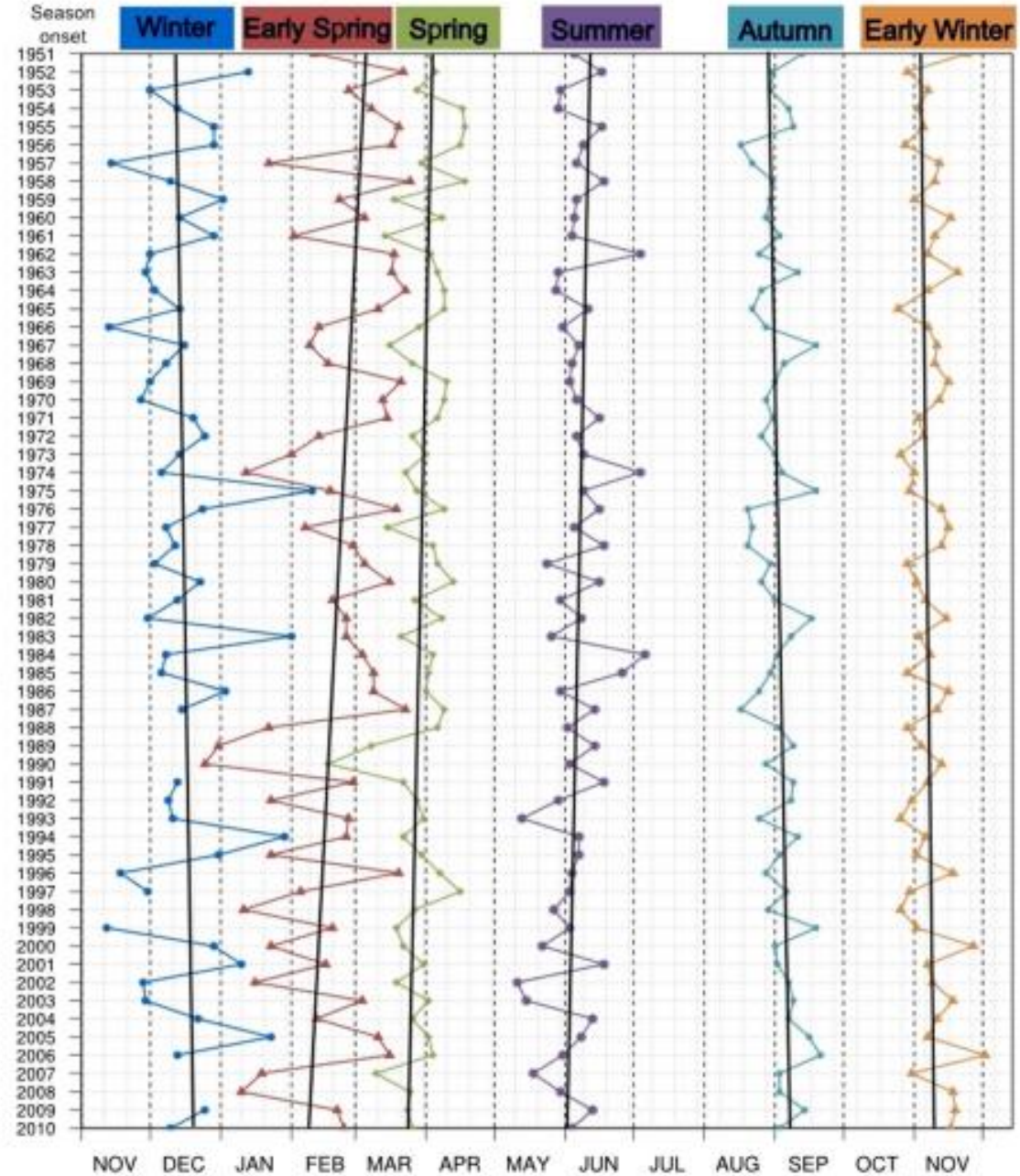
Temperatura powietrza

Temperatura maksymalna 8 sierpnia 2015

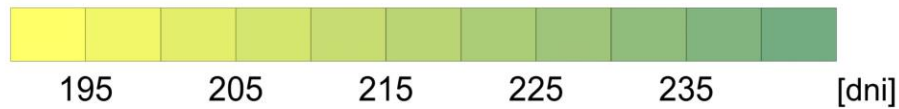
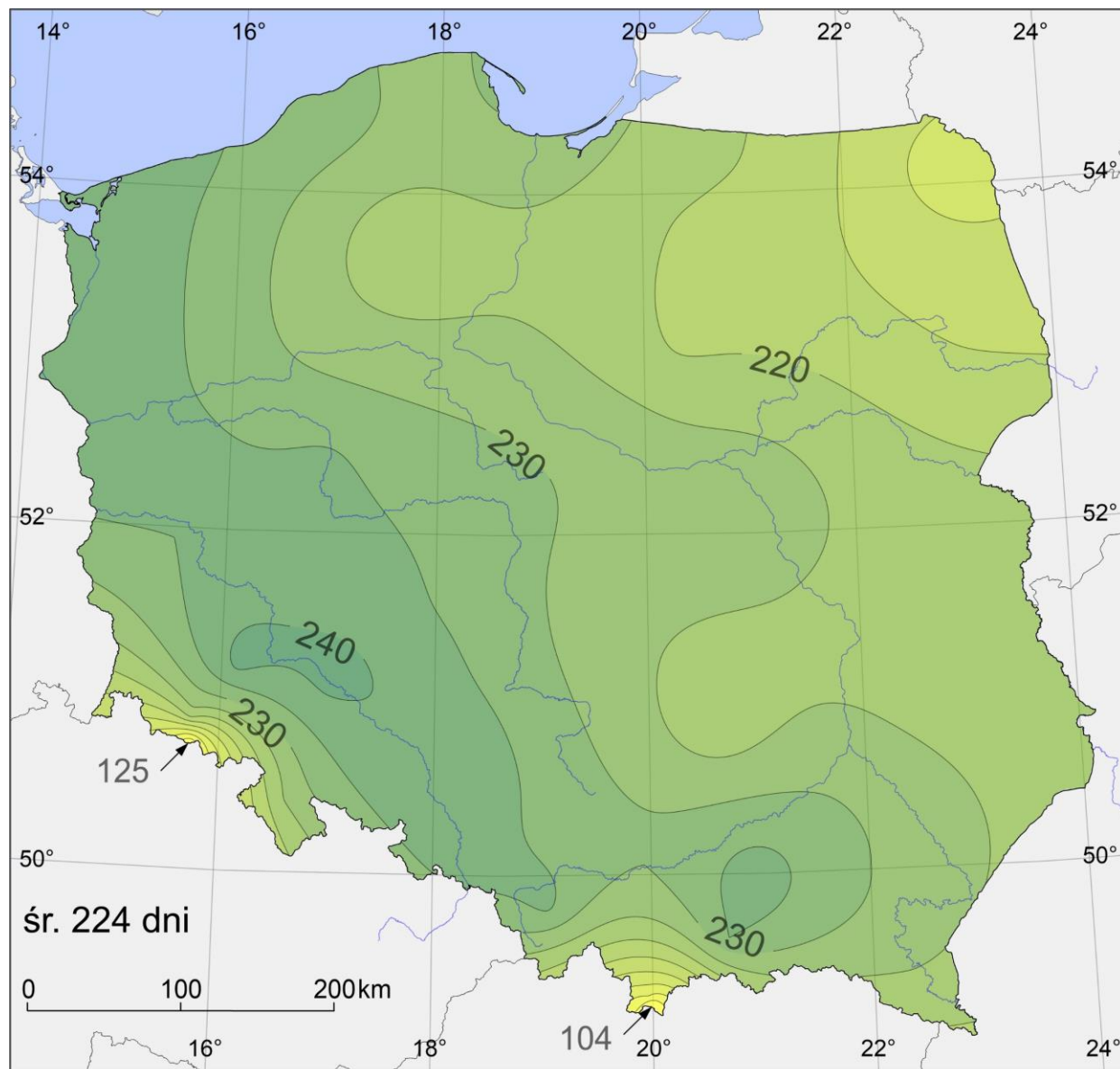

Termiczne pory roku

Fig. 6 Annual variation of the lengths and dates of the beginning of the thermal seasons in Poland, 1951–2010 (*thin lines* every 10 days, *bolded* denote months)

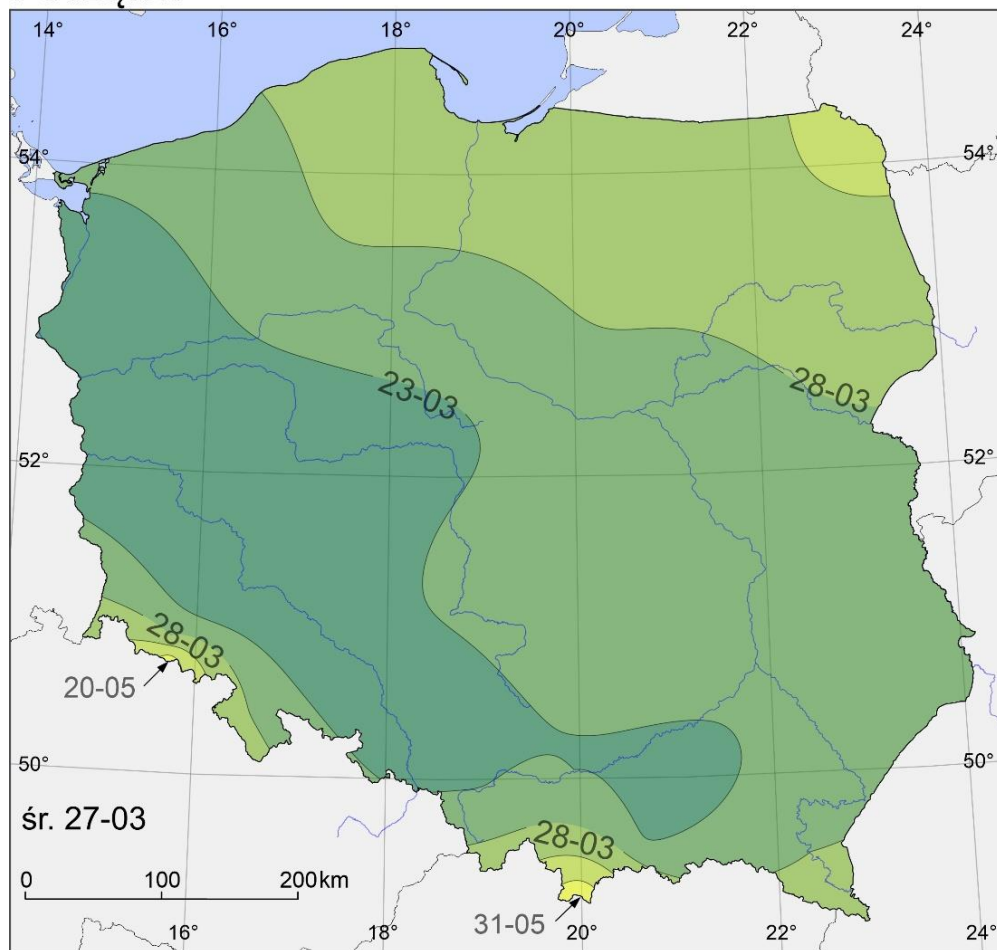

Okres wegetacyjny

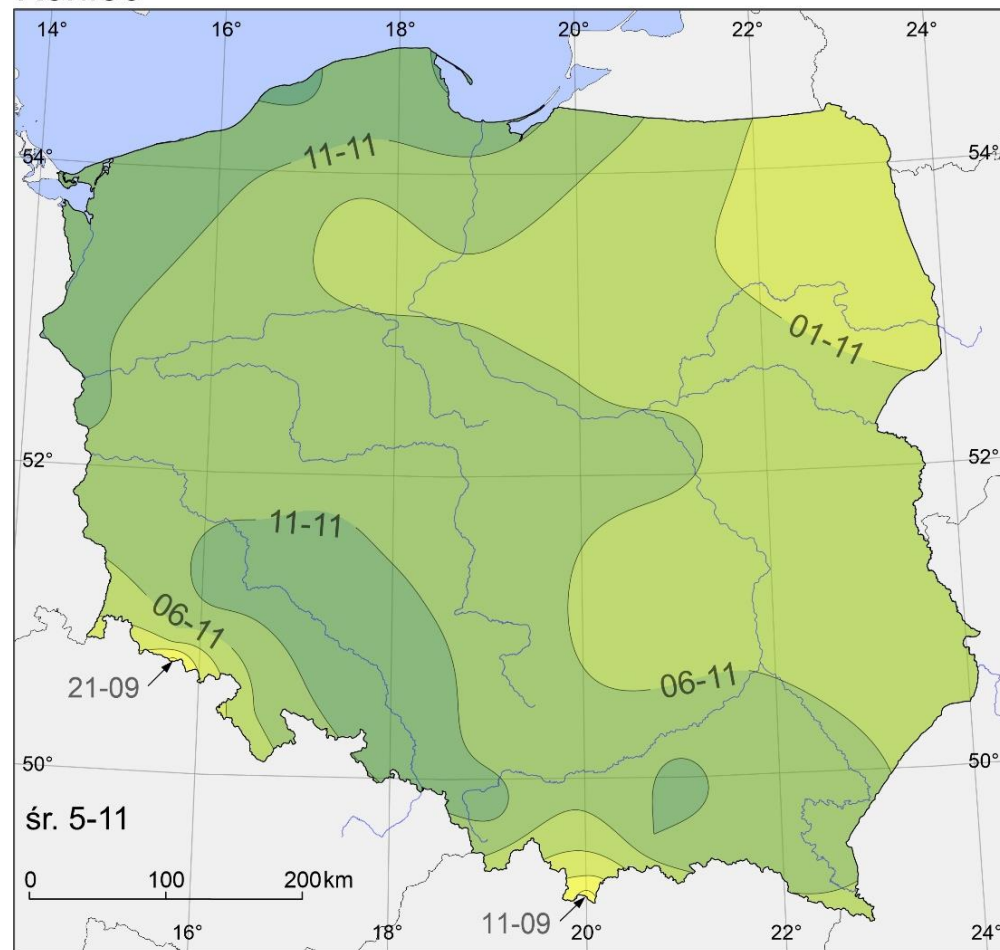

Okres wegetacyjny

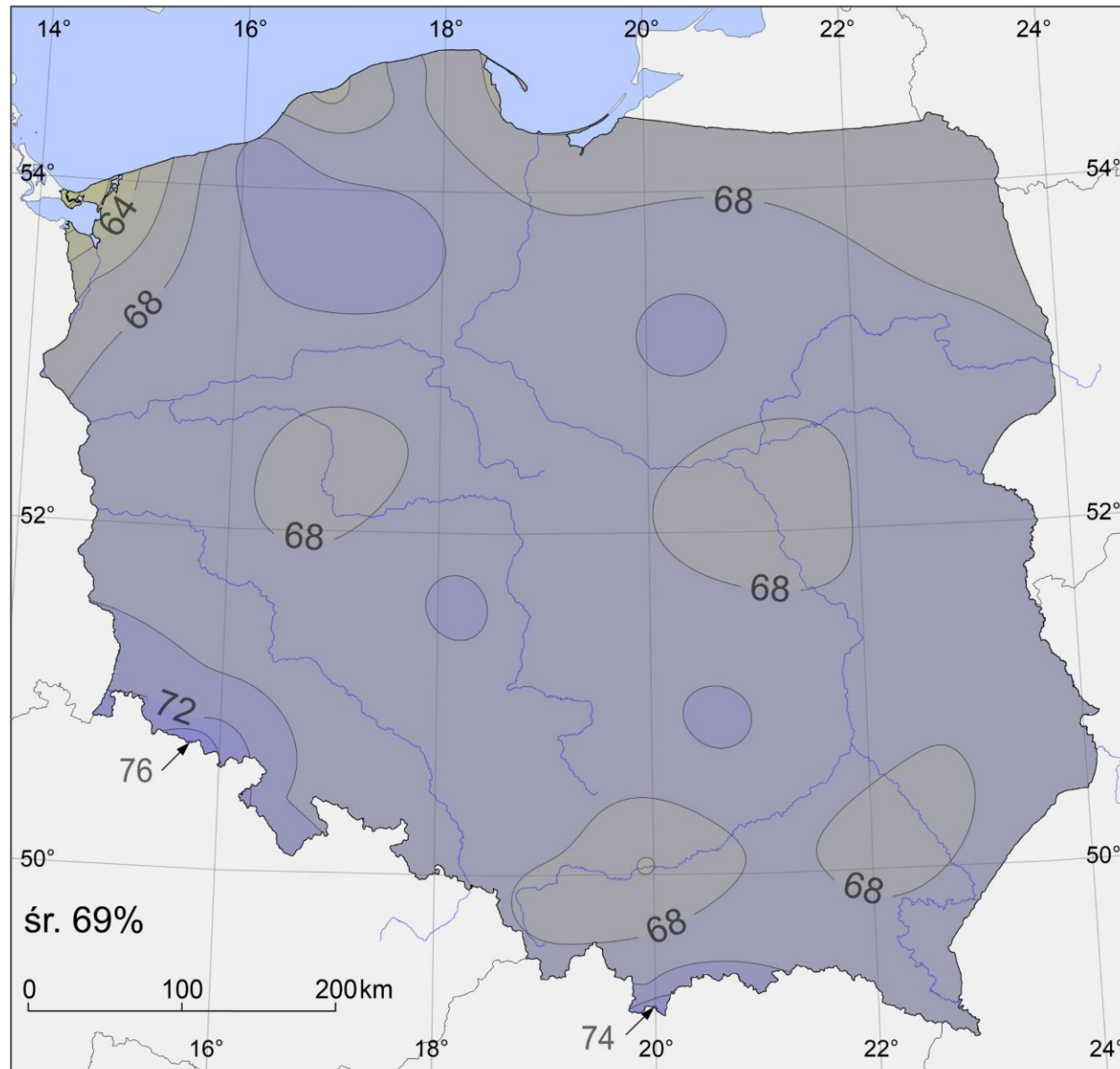
Początek

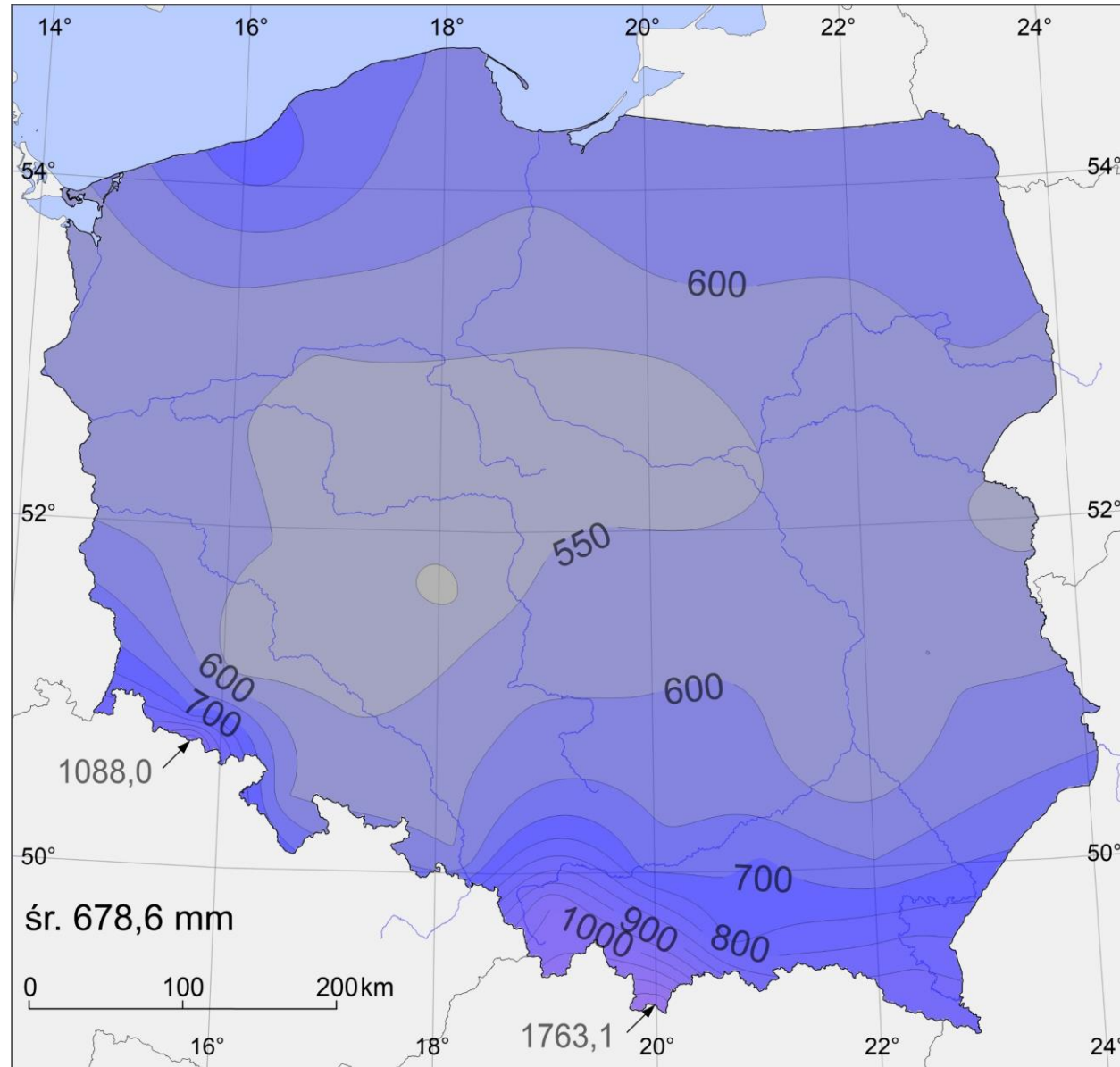
Koniec

Zachmurzenie

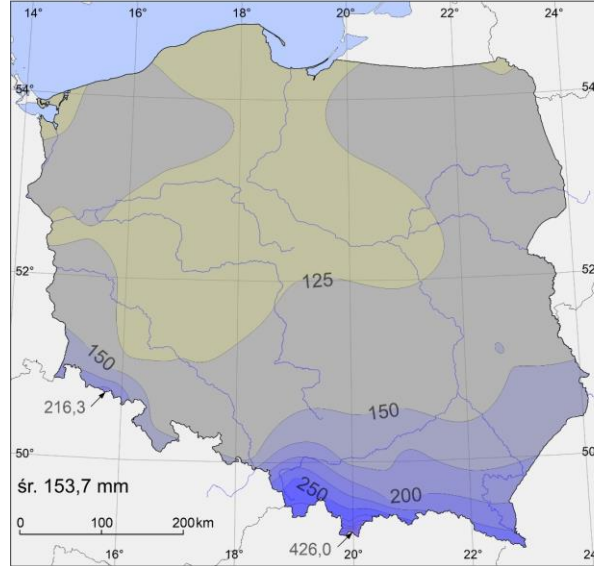
Opady atmosferyczne

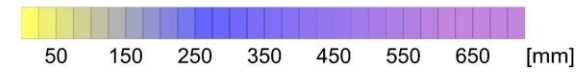
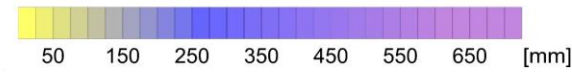
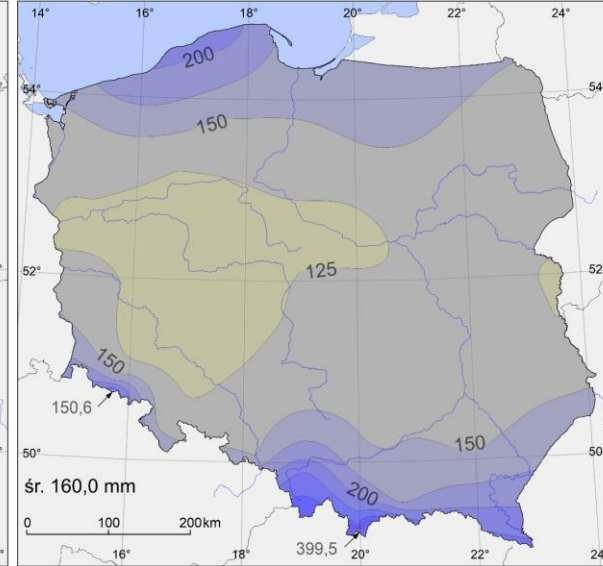
500 600 700 800 900 1000 1100 1200 [mm]

Opady atmosferyczne

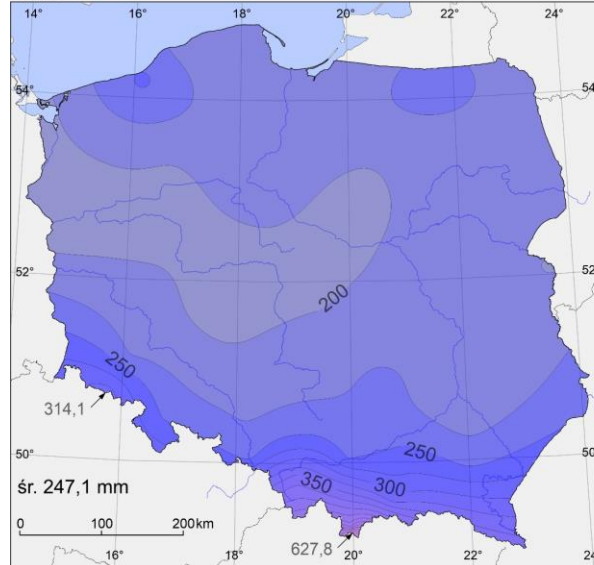
Wiosna

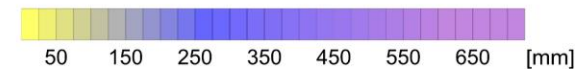
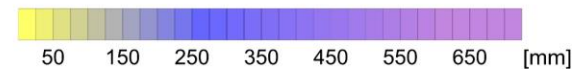
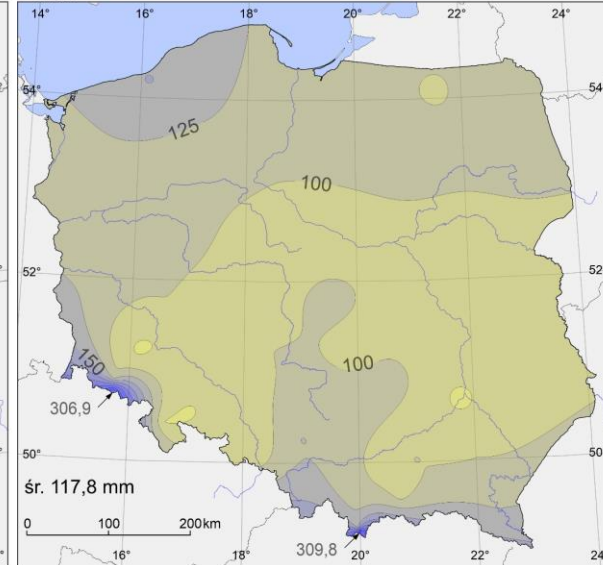
Jesień

Lato

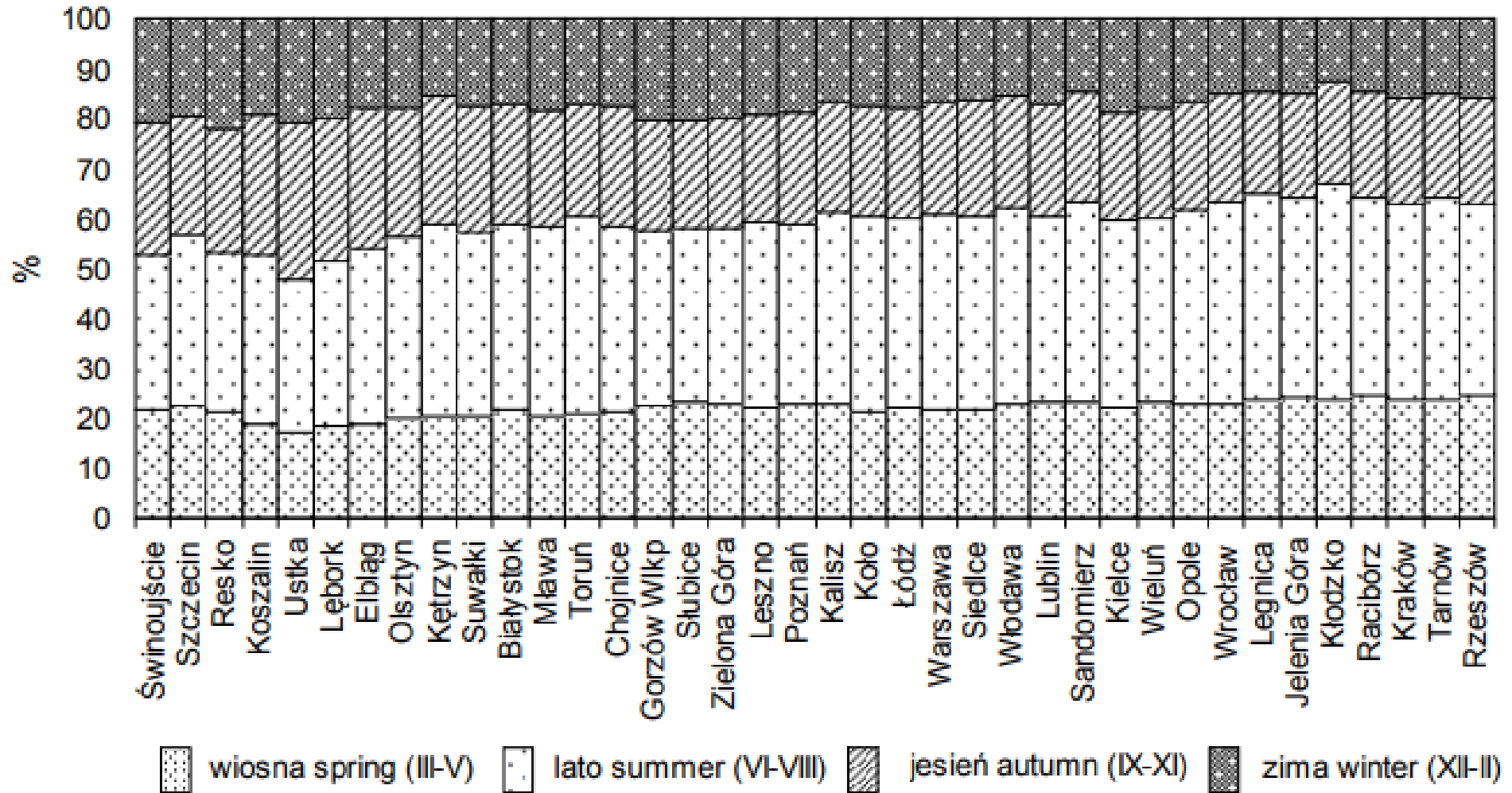

Zima

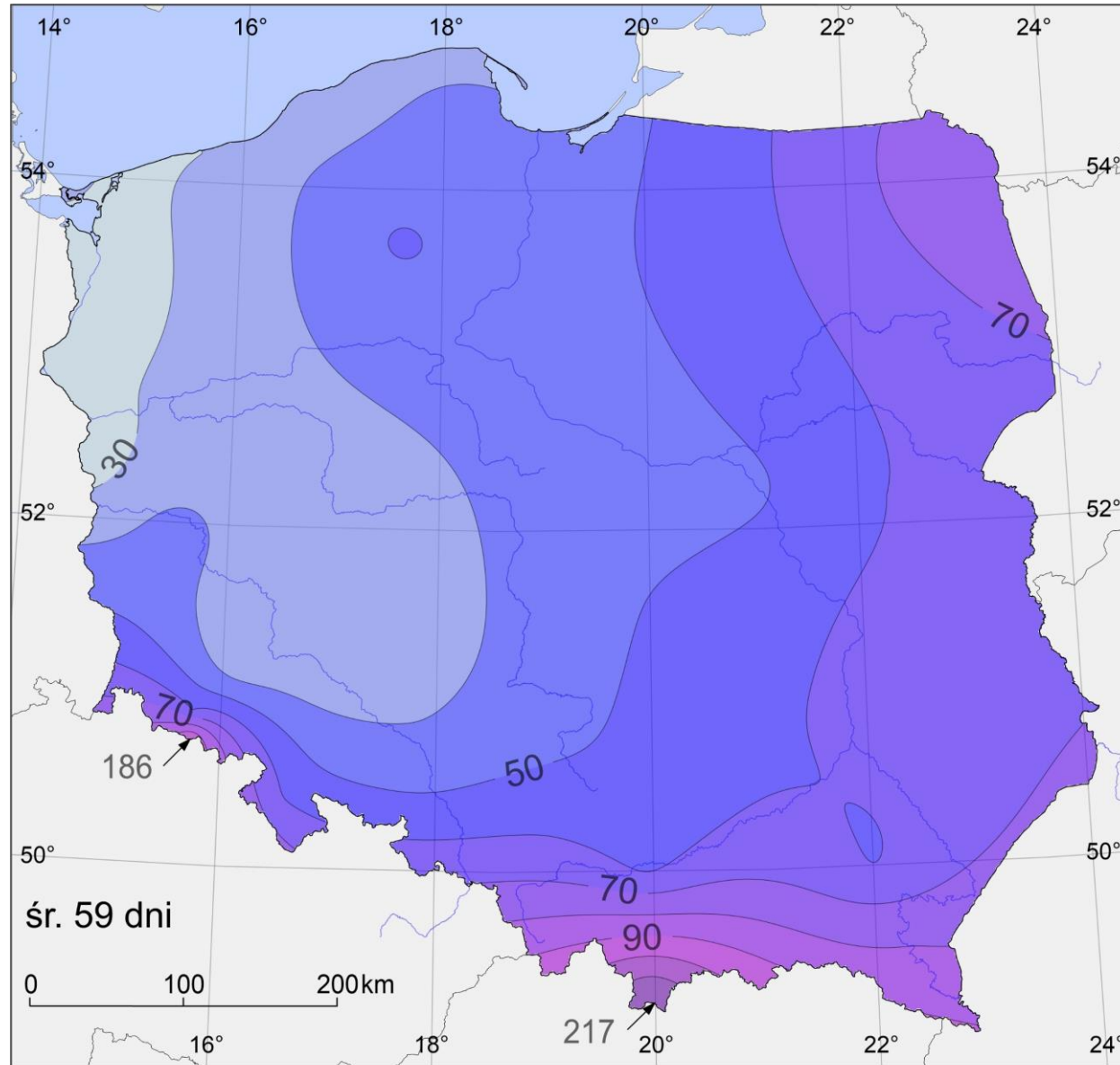

Opady atmosferyczne

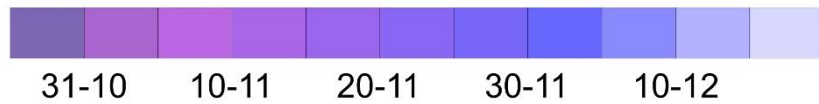
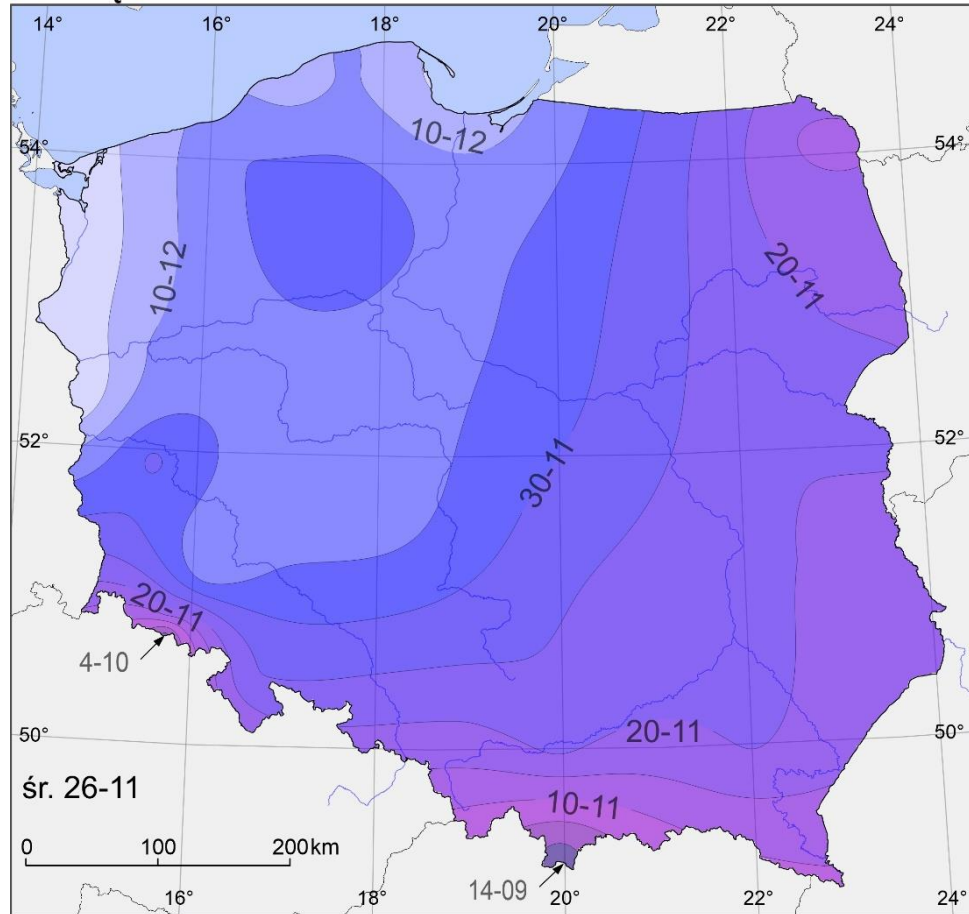
Rys. 4. Udział (%) sezonowych opadów atmosferycznych w sumie rocznej w latach 1951–2010; źródło: wyniki własne

Pokrywa śnieżna

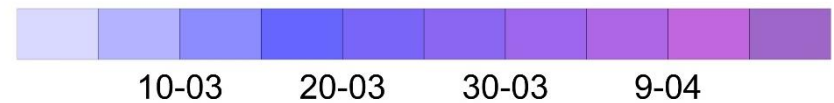
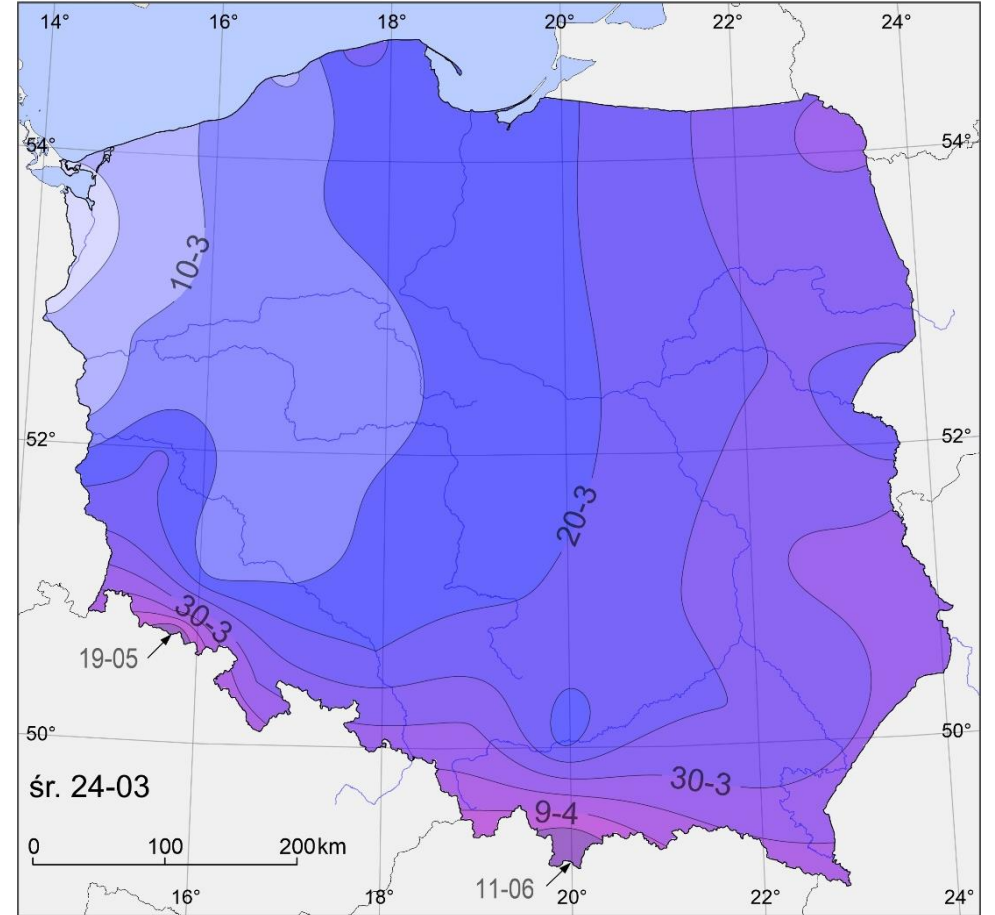

Pokrywa śnieżna

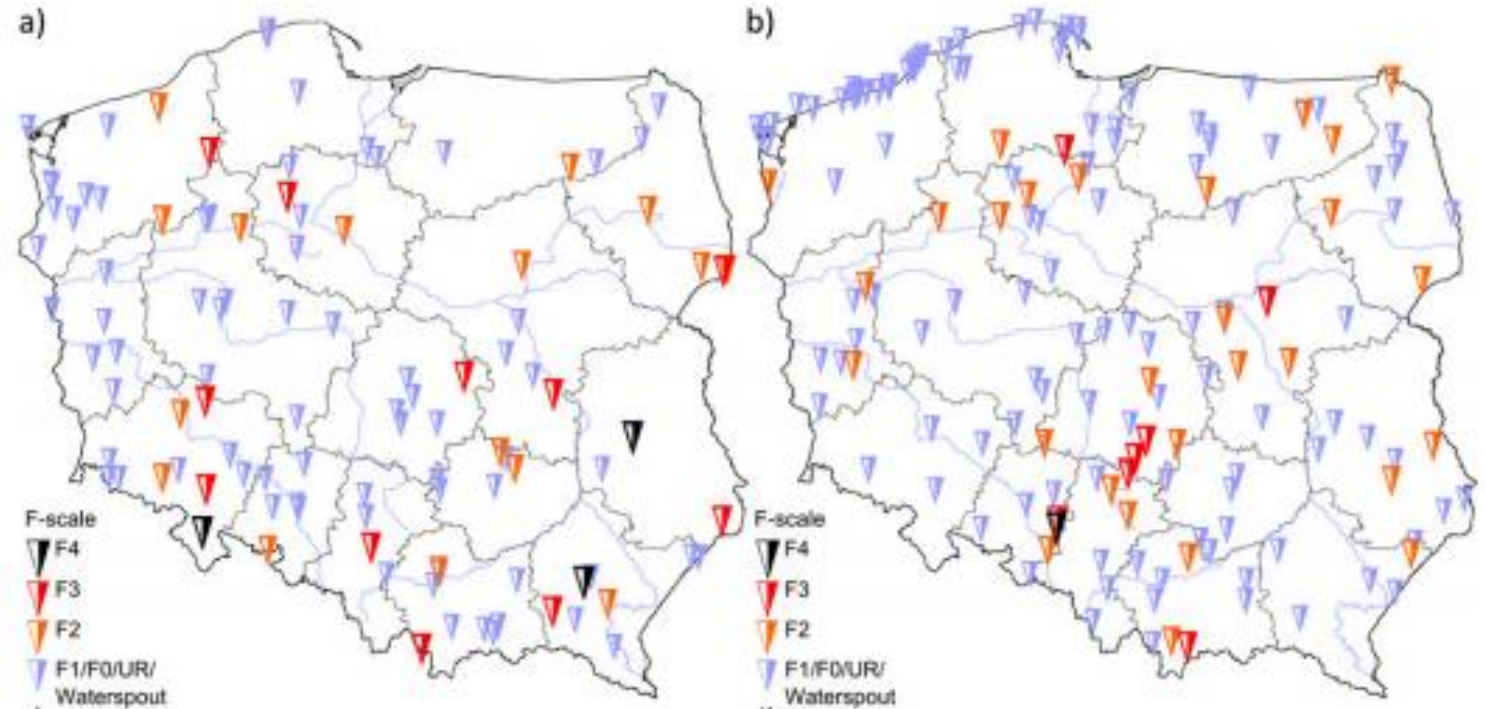
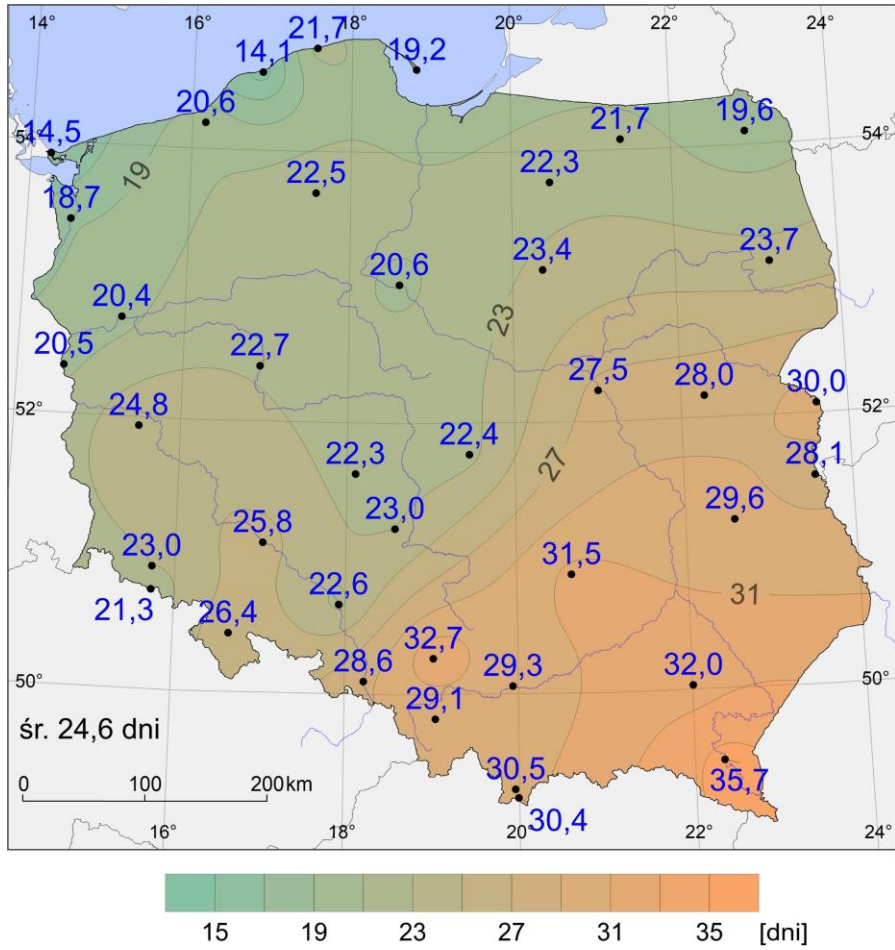
Początek

Koniec

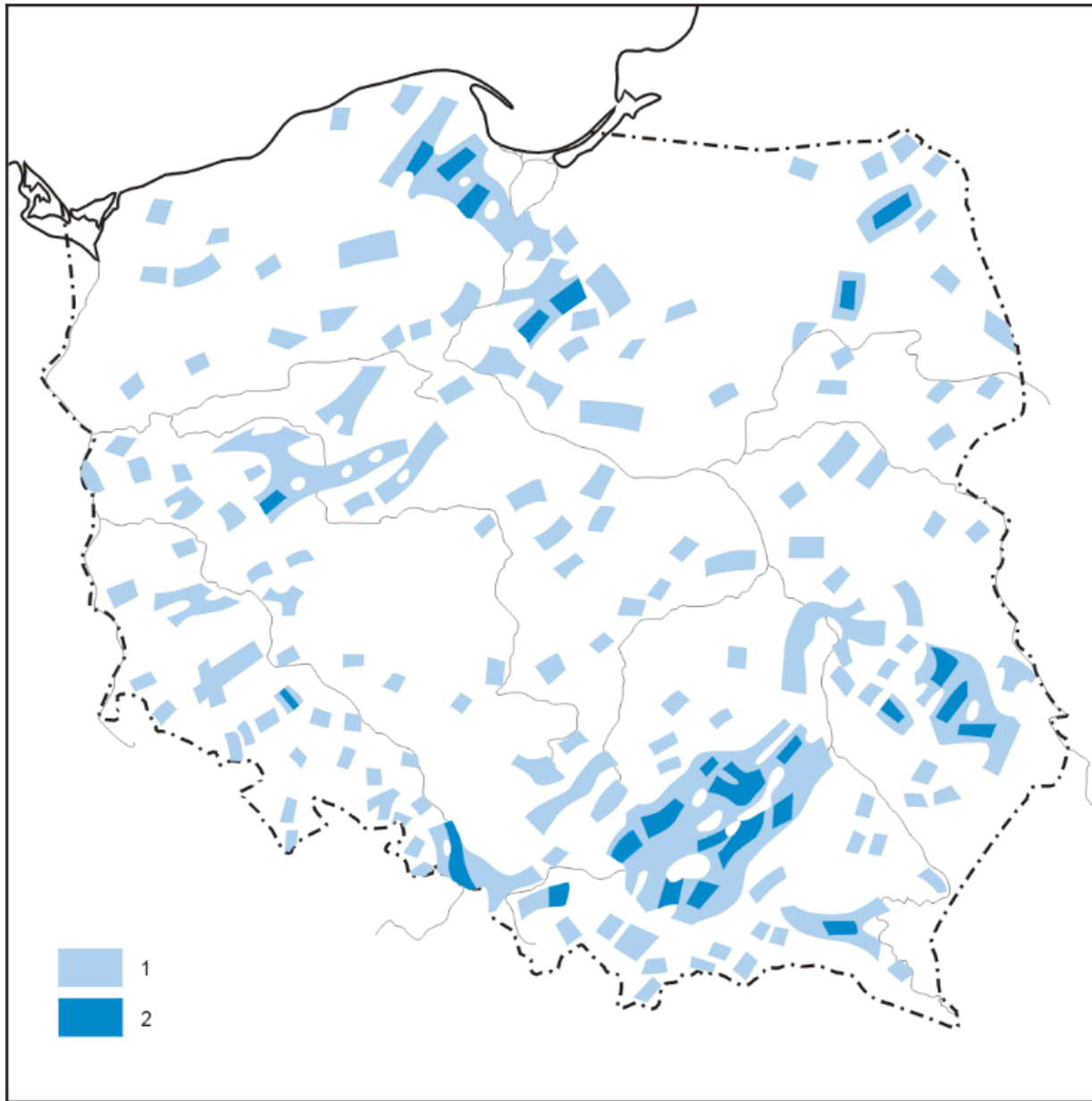
Burze i trąby powietrzne

Burze i trąby powietrzne

Grad

Materiały:

Bednorz E., 2022, Opady atmosferyczne, [w:] Tomczyk A.M., Bednorz E. (red.) Atlas klimatu Polski. Bogucki Wydawnictwo Naukowe.

Bednorz E., 2022, Pokrywa śnieżna, [w:] Tomczyk A.M., Bednorz E. (red.) Atlas klimatu Polski. Bogucki Wydawnictwo Naukowe.

Bielec-Bąkowska Z., 2022, Ciśnienie atmosferyczne na poziomie morza, [w:] Tomczyk A.M., Bednorz E. (red.) Atlas klimatu Polski. Bogucki Wydawnictwo Naukowe.

Bielec-Bąkowska Z., 2022, Zjawiska atmosferyczne, [w:] Tomczyk A.M., Bednorz E. (red.) Atlas klimatu Polski. Bogucki Wydawnictwo Naukowe.

Czarnecka M., Nidzgorska-Lencewicz M., 2012, Wieloletnia zmienność sezonowych opadów w Polsce, Woda-Środowisko-Obszary Wiejskie 12, 2(38), 45-60.

Czernecki B., Mietus M., 2017, The thermal seasons variability in Poland, 1951–2010, Theoretical and Applied Climatology 127(1), 481-493.

Matuszko D., Bartoszek K., 2022, Zachmurzenie, [w:] Tomczyk A.M., Bednorz E. (red.) Atlas klimatu Polski. Bogucki Wydawnictwo Naukowe.

Taszarek M., Brooks H.E., 2015, Tornado climatology of Poland, Monthly Weather Review 143, 702-717.

Tomczyk A.M., 2022, Temperatura powietrza, [w:] Tomczyk A.M., Bednorz E. (red.) Atlas klimatu Polski. Bogucki Wydawnictwo Naukowe.

Tomczyk A.M., 2022, Okresy termiczne, [w:] Tomczyk A.M., Bednorz E. (red.) Atlas klimatu Polski. Bogucki Wydawnictwo Naukowe.

Woś A., 2010, Klimat Polski w drugiej połowie XX wieku. Wydawnictwo Naukowe UAM.

IMGW-PIB

<https://mapy.net.pl/>

<https://kontakt24.tvn24.pl/>

<https://www.purposegames.com/>

<https://www.twojapogoda.pl/>

<https://naukaoklimacie.pl/>

<https://geografia24.pl/>

<https://docplayer.pl/>

Projekt dofinansowany ze środków budżetu państwa w ramach programu
Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą
Spółeczna odpowiedzialność nauki – Popularyzacja nauki i promocja sportu,
nr projektu SONP/SP/546432/2022,
kwota dofinansowania 112 920,00 zł, całkowita wartość projektu 125 640,00 zł.